

BUDAPESTI CZÉGEK.

KOLLERICH PAL ÉS FIAI
első magyar 4999
szodronyszövet-fonát és
szitaárú-gyára
IV., Ferenc József-rakp. 21.
Ajánlja számos kiállításon első
díjakkal kitüntetett gyártmányait

Fényképezési készülékeket
műkedvelők számára, legújabb uti
távesőveket kitűnő szemüvegeket
és orrosptetőköt, megvizsgált maxi-
mal-lázhőmérőket, Aneroid (lég-
súlymérőket) szabadalmazott rajz-
eszközöket ajánl
CALDERONI és Társa Budapest.

Fájós lábakra
ajánlom készítményeimet
GERÓ ADOLF
cipészemester
V., Fürdő-utca 2. sz.
Diana-fürdő-épület.

Legmagasabb
PÉNZ-KÖLCSÖNÖK
SORSJEGYEKRE
és egyéb
ÉRTÉKPAPIROKRA
előzőbb mint bárhol kaphatók

KORMOS GYULA
ÉS TÁRSA
bank- és váltó-üzletében,
BUDAPEST,
V. Dorottya-utca 5. szám.

KERTÉSZ TÓDOR
bel- és külföldi
műiparúrok raktára.
BUDAPEST
Dorottya-utca 1. sz.
Kisvártára új nagy képes ár-
jegyzéket bérmentve küld.

Toronyórákat
legelőbbban, legújabbban és legjob-
ban készít: 5002
Mayer Károly L.
órágyára,
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzékek bérmentve.

KÖZPONTI
5000
VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZV.-TÁRSASÁG
IV., Bécsi-utca 4. szám,
legelőnyösebben vesz és elad mindennemű érték-
papirokat és pénznemeket.

SCHOTTOLA ERNŐ
Budapest (Foncière-palota).
Peronospora feskendők,
ruggyanta pótlók, ferci feskendők,
és kutak raktára.

Neuschlosz Ödön és Marcel
parket-gyára. Budapest, V., Felső-rakpart 10.
Ajánlja kitűnő minőségű puha- és keményfa padozatait.
Számos kitüntetés. Nagy készlet.
Mintalapok, árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban
Legjobb és legelőbb sorvető-gépek,
már is 12,600 példányban elterjedve.
Mindennemű gazdasági gépek nagy választékban!
Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci körút 21-ik szám.

TALÁLTMÁNYOK szabadalmazását esz-
közi mind. államban
Réthy János
nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház
mellett). Legrégibb szabad. iroda. Telefon.

A MAGYAR ASPHALT RÉSZV.-TÁRSASÁG
Andrássy-út 30.
Elvállal nedves lakások szárazzáttételi
és minden néven nevezendő asfalt-
burkolási munkákat.

VÉRTESSI SANDOR
ndv. illatszertár „Vénuszhoz“ 5007
Kristóf-tér 8. sz. a. Budapesten.
Ajánlja gazdagon felszerelt illat-raktárát, mindennemű angol és
francia illatszereket, hajkenőcs, olaj- és szappan-neműeket,
egységes nagy választékban bel- és külföldi toalette-cikkeket.

17. SZÁM. 1893. BUDAPEST, ÁPRILIS 23. 40. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félévre 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
félévre 2.50
Külföldi előfizetőknek a postai
meghatározott viteldíj is csatolandó.

A VÁLSÁG SZERBIÁBAN.

Az utóbbi időben Belgrádból érkezett hírek már sejtették a közönséggel, hogy ott valamiképpen oly fordulatnak kell beállania, mely a tarthatatlan és egészségtelen állapotoknak véget vet. E fordulat előidézését a szerb politikusok részéről várták, és senki sem volt elkészülve arra, hogy ezt az ifjú Sándor király, kit még Európa-szerte gyermekszámba vettek, maga eszközölje. Igazi meglepetést csupán ez a körülmény okozott. Kereshetik a tanácsadókat, a segédkezet nyújtókat bárhol, mondhatja bárki is, hogy az egész államcsíny szerzője Milán király, Dokics vagy bárki más: az bizonyos, hogy a végrehajtást az ifjú Sándor király eszközölte, és úgy hajtotta végre, hogy eljárása nemcsak bámulatot, de tiszteletet is kelthet iránta mindenkiben. A szerb államférfiak azt állítják, hogy a király atyja, Milán, nem lett volna képes annyi önmegtágadást, akkora hidegvért s oly nyugalmat tanusítani a végzetes perczben, mint a fiatal Sándor; pedig az összes előkészületek e czélra 36 órát vettek igénybe és a nevezetes vacsorán nemcsak a mit sem sejtő miniszterek, de a mindent tudó kis király is jóízűen falatozott és szemének egy hunyorítása sem árulta el azt, hogy mik vannak készülöben. Emberfeletti erőt kölcsönzött a királynak az a tudat, hogy országának, népének nyugalma, szabadságát, saját magának pedig veszályban forgó trónját menti meg a végzetes esütörtök-éjszakán. Dokics miniszterelnök azt mondá nekem boldogságtól ragyogó arccal: »A világtörténetben páratlanul áll az az eset, hogy koronás király azért csináljon államcsínyt, mert a törvényeket, az alkotmányt meg akarja védelmezni és a népnek törvényei által biztosított szabadságát visszaadni.« Soha Szerbiában nagyobb lelkesedéssel nem hangzott fel az »Éljen a király!« kiáltás, mint most; és a mi felhangzott Belgrád városában, azt százszorosán visszahangozta a közeli Avala-hegy, a távolabbi Rudnik-hegység, a Sumadia öserdői és

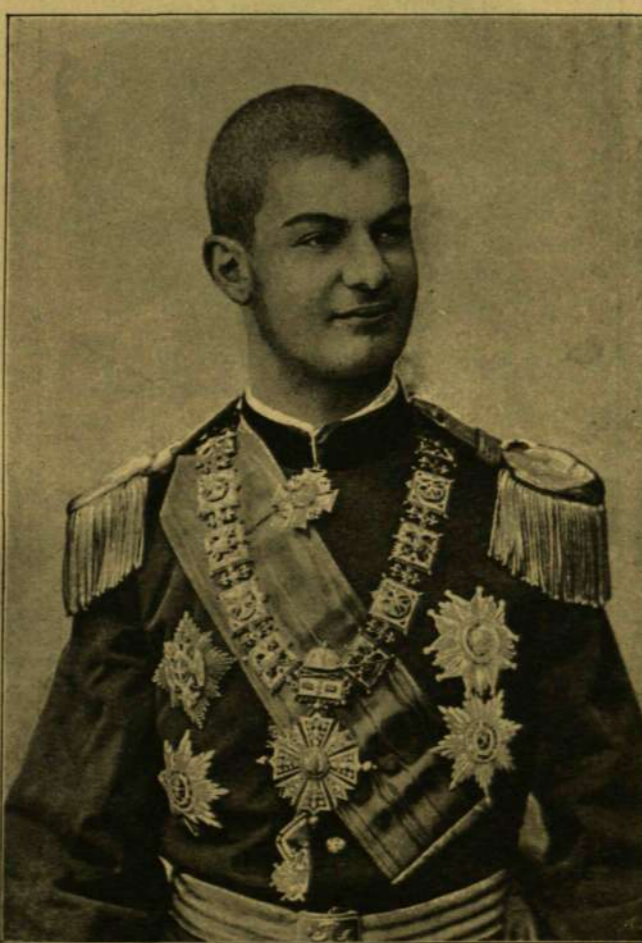
zúgta végig az egész ország le Vranjáig »Éljen a király!« Az idegenek, kik Belgrádba jöttek esitt felfordulást, zavart hittek találni, csodálkozva hajtottak végig a széles utcákban, melyek egy csendes város képét nyújtották. De semmi sem lephette meg az idegeneket jobban, mint Sándor király személye. Mindenki gyermek-arcot, gyermek-alakot várt, kinek ártatlan képe azt fejezi ki, hogy őt gyermekjétkéknél egyeb alig érdekelteti, s e helyett egy delezeg ifjú tünt fel fényes katonai ruhában, egy büszke levente, kinek nyájasan mosolygó arca a komoly férfiaság külső jeleit tünteti fel; — arczát körszakáll ékíti, melynek sötét színe még jobban kiemeli finom arczának fehérségét. A ki Sándort látja, az benne nem gyermeket, hanem a szerbek királyát, igazi királyt látja, a ki már önállóság is gondolkozik és ha a szükség úgy hozza magával, önállóság cselekszik is.

A külföldet kellemesen lephette meg, hogy az államcsíny vérontás nélkül ment végbe. A válság könnyen és gyorsan folyt le, mert lelkeből megutálta a szerb nép a liberális párt zsarnoki uralmát és Risztics regens politikai furfangjait. És az ifjú király első önálló tette az volt, hogy alattvalóit ezen urak hatalma alól felszabadította és trónját, mely az elkeseredett pártvillongás közepette már-már veszélyben forgott, megmentette.

Az új kormány fő jellemvonása, hogy kiváló szakképzettségű férfiakból áll, s a miniszterek mind a király bizalmas emberei.

Dr. Dokics Lázár miniszterelnök éveken keresztül közvetlen a király személye körül volt; egyenes, nyílt őszintesége, férfias jelleme az udvarnál épen úgy, mint a népnél ismeretes. Dokics európai műveltségű ember és tulajdonságainál fogva szinte predestinálva volt arra, hogy nemzetének és királyának ezt — a nagyon fontos szolgálatot tegye.

Dokics belgrádi születésű. Igen szegény szülők gyermeke, atyja a »városkapu« nevű külvárosban mézeskalácsos volt, ki gyermekének nevelésére sok gondot fordított, de kevés anyagi áldozatot hozhatott. A kis Lázár azonban már kis fiú korában kitűnt nagy szorgalmával és éles felfogásával. Mint diák, az iskola legelőbb növendéke volt és állami ösztöndíj segélyével a bécsi egyetemen hallgatta az orvosi tudományokat. Nem avatkozva semmiféle politikába, egészen a tudományoknak szentelte magát, s egyetemi tanulmányai befejezése után, mint orvos telepedett meg Uzsziczán s ott egy művelt lelki, de szegény tanítónót vett feleségül. Majd a belgrádi iskola tanára lett, több jeles munkát írt és fordított s kiváló érdemei elismerésül az államtanács tagja lett. Mint ilyen lett a trónörökös nevelője, ki úgy Milán, mint Natália bizalmát teljes mértékben bírta. Dokics figyelemmel kísérte a liberális párt üzenetét és nem mulasztotta el egyrészt Sándor királyt, másrészt Milánt a szerbiai állapotokról felvilágosítani. Miként eszközölte ki az államcsíny számára a jóváhagyást, csak később fogjuk megtudni. Márczius 26-dikán

Legújabb belgrádi fénykép után,
SÁNDOR SZERB KIRÁLY.

WEINWURM ANTAL
tenyképezés első magyarországi
chemigraphiai műintézete
Budapest, IV., Károly-utca 3.
készt mindennemű
czinkedzésű díczet
autotypia, phototypia,
chemigraphia és chro-
motypia útján. Alap-
rajzok, térképek, há-
lósztok fotolitographia-
lapon a
legújabb
nyom-
ban sok-
sorosít-
tattak.
Külön
berendezés
házonkívül
való fény-
képfelvéte-
lekre.

Csak 10 forint!
Acort-citera.
Egy óra alatt megművelhető.
Hossza csodálatos. Ami lakó-
val, dalokkal, gyűrt, kules és
kartonnal együtt 10 frt. Hozzá
60 népdal és chorál, frt 1.50;
tánc-, induló- és operakalendár,
frt 1.20; tróli dalok frt 1.20;
egyházi énekek, frt 1.20. Hang-
jegyzék 60 kr. Hangsíp 30 kr.
Láda 45 kr. Képes tervek sok-
számos kézzel levéllei ingyen
és bérmentve.
Hennig Alfred, Lipece.
Csak a következő horstati bis-
tosít a valósággrát.

**Hirdetések elfogadta-
nak a kiadó-hivatal-
ban, Budapesten, IV.,
Egyetem-utca 4. sz. a.**

Mauthner-féle Margitszigeti
Mauthner-féle Kiállítási
FÜMAGYAK
23
kitün-
tetés.
MAUTHNER
Alapítottatott 1874.
MAUTHNER ÖDÖN
magkereskedésében.
FÜZLET: Andrássy-út 23. **BUDAPEST,** **FIÓKÜZLET:** Koronaherceg-utca 18.

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár
Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. szám alatt „zum goldenen Reichsapfel“
vértisztító labdacskai
melyeket azelőtt »Egyetemes labdacskok«-nak neveztek jogosan megér-
demlik ez utóbbi nevet mivel ezek a labdacskok nagyon sok betegségben használhatók
kitűnő hatással. Ezek a labdacskok sok évtized óta vannak általánosan elterjedve és ke-
vés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon ebből a kitűnő há-
szerekből. Számos orvos ajánlja ezeket a labdacskokat háziszerek különösen ama bajok
ellen, melyek rossz emésztés és székrekedés által támadnak, u. m.: epikerin-
gés zavara, májba, bélyengeség, felfújódások, az agyban való vértolu-
lás, aranyér eseteiben stb. Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással
vérszegénységben és az ebből eredő betegségekben: sápadtságban, ideges
fejfájásban stb. A vértisztító labdacskok hatása enyhe, fájdalomat nem okoznak és így
a leggyöngébb betegek és gyermekek is bizvást bevehetik.
Ezen vértisztító labdacskok több mint 100 év óta tiszta és hamisítatlan minőségben
kaphatók az »arany birodalmi almához« címzett gyógyszertárban Bécsben Singer-
strasse 15. szám a., és egy 15 szem labdacskot tartalmazó doboz (skatulya) ára 21 kr.
o. é. Egy csomag, melyben 6 doboz van, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi
küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.
Az összeg előbbeni beklüldésénél (mi legelőbban postautalványval eszközöltetik)
bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csom-
mag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 forint 20 kr. és 10 csomag
9 frt 20 krba kerül. — E kívül még mindennemű megbízások elfogadhatók s a
leggyorsabban és legelőbbban teljesítetnek az »arany birodalmi almához« cím-
zett gyógyszertárban: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a.
Csak azon labdacskok valódiak, melyeknek használati utasítása
J. Pserhofer aláírással van ellátva és ezen aláírás minden doboz
földelén erősen van nyomtatva. Raktár Budapesten, Török József
gyógyszertárban, Király-utca 12. sz. a. 5144

KOTZÓ PÁL
Gépészmérnök BUDAPEST Üllői-ut 18. sz.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű szücs cséplő-készleteket, továbbá 4, 5, 6, 8,
10 és 12 lóerejű szücs cséplő-készleteket hosszú szalmazókkal, alsó
szelvelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazó és választó-
hengerekkel. — Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafűtő-gőzmozgonyokat. —
Továbbá R. Garret & Sons felülmulhatlan 40% tüzelőanyagot takarító
Compound-gőzmozgonyait. — Legjobbnak elismert »Brantfordi« ümőkőző
amerikai kéveköztő aratógépeit. — Eredeti amerikai szénagyújtó I vagy
2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. — Sorvető és szorvató-
gépeket és minden egyéb kisebb gazdasági gépet.
Jutányos árak és kedvező feltételek.

hagyta el Belgrádot és április 12-dikén jött vissza. Megérkezése után egy nappal az államcsíny megtörtént és szerencsés befejezést nyert. Dokias miniszterelnök férfikora teljében van, megnyerő külsejű, előkelő modoru, előzékeny és őszinte. Lehet, hogy a kabinet, melyet alakított, csak átmeneti jellegű, annyi azonban bizonyos, hogy az államcsíny alkalmából olyan szolgálatokat tett Szerbiának, melyek annak történetében megörökítésre méltók.

Franszovics hadügyminiszter szintén régi, kipróbált híve az Obrenovics-családnak. Szintén szokimondó, egyenes jellemű ember, a kinek csak az a hátránya van, hogy a szerb szkupstina heves vitáiban aligha sok részt fog vehetni, mert a szónoklásra semmi hajlandósággal nem bír. Ma azonban szükség van rá, mert első sorban a hadügyminiszter feltétlen hűsége biztosítja a szerb király trónját a zavargó elemek ellen. Franszovics Dragutin művelt és nagyon komoly férfi, ki folyékonyan és nagy könnyűséggel beszél öt idegen nyelven. Életének egyik legfontosabb momentumja az volt, midőn, mint Milán király hadsegéde, 1882. október 22-én királyának életét mentette meg Markovics Helén gyilkos merénylete alkalmával. E percztől fogva Franszovics fontos szerepet játszott államügyekben, mert a király figyelmé felé fordult és nemcsak külső jelekkel bizonyította be háláját irányában, hanem a legfontosabb kérdésekben tanácsát is kérte. Csakhamar római követ lett; a szerencsétlen szerb-bolgár háboru alkalmával pedig hadügy-, majd később külügyi miniszter. Franszovics önzetlen, igaz hazafi, kinek csak egy fő célja van: nemzetének és királyának hűségesen szolgálni. Jelenleg 51 éves. Atyja hajóskapitány volt a dalmát partokon, s ő is, neje is született dalmaták, míg a jelenlegi miniszter konstantinápolyi születésű.

Vuics Mihály korra nézve a legfiatalabb a miniszteriumban, de azért a kormánynak egyik legelőnyösebb ismert tagja. Az ifjú király meghitt emberei közül való, a kitől a nemzetgazdaság ismeretét tanulja. Vuics nagy ismeretekkel bír, s európai műveltségű férfi, ki Franciaországban és Németországban végezte iskoláit. Már két ízben volt szerb pénzügyminiszter és mindkét alkalommal bebizonyította, hogy jeles pénzügyi tehetség, s kiváló tulajdonságainál fogva a külföld is mindig bizalommal viseltetett irányában. Most is bebizonyult ez. Alig ment híre kinevezetésének, már is mindazon külföldi pénzintézetek, melyek meg akarták szakítani az összeköttetést hazájával, táviratilag értesítették, hogy készek vele összeköttetésbe lépni. Vuics azon kevesek közé tartozik, a kik az államcsíny összes titkaiba be voltak avatva. Érdekes volt, — így beszélt el nekem Vuics, — mikor a végzetes estén egy kocsi állott meg lakásom előtt, melyből zsandár lépett ki, és levelet hozott részemre; első pillanatban azt hittem, hogy elfogatás, de mikor Sándor király sajátkezű aláírását láttam, tisztában voltam azzal, hogy az államcsíny sikerült. Vuics erősen bizik abban, hogy Szerbia megrongált pénzügyi viszonyait rendbe szedi. A ki ismeri ezt a becsületet, egyenes jellemű embert, az e nyilatkozatának őszinte hitelt ad.

A jelenlegi kormány bemutatott három tagjával, kik egyúttal a legbefolyásosabbak, bemutatott mintegy az egész szerb miniszteriumot. De nem fejezhetjük be e cikkünket a nélkül, hogy meg ne emlíkezzük azon három férfuról, kik előidézői, okozói e nagy történelmi jelentőségű fordulatnak. Első sorban Risztics János említendő, ki most másodízben volt Szerbia regense.

Riszticsról azt szokták írni, hogy a Balkán-

országok legnagyobb államférfia. És valóban Risztics hazájának igen nagy szolgálatokat tett, valamint igaz az is, hogy Szerbiának egyik legműveltebb embere, ki mint politikus, mint diplomata, mint író egyaránt kimagasló egyéniség. Jelenleg 62 éves, de szellemileg úde és ruganyos. Bűszkesége tiltotta, hogy közvetlenül a néppel érintkezze, valamint azt is, hogy Pasics legyen regenszárs, mint a radikális párt ohajtotta. Ezen fordult meg egyrészt az, hogy kellek nem volt tájékozva a nép hangulatáról, másrészt, hogy a radikális pártot maga ellen elkese-redett harcra ingerelte.

Risztics János.

Risztics, Belimarkovics regenszársával, mult év augusztus 18-ikán kinevezte Avakumovics belgrádi ügyvédet, a liberális párt vezérét, miniszterelnökké. A liberális párt akkor a szerb szkupstinában csupán annyi taggal volt képviselve, a hány miniszter van a szerb kormányban. Risztics abban bizott, hogy ha a liberálisok a hatalomra kerültek, a többséget is megszerzik maguknak. Ismeretes az a mód, melylyel az Avakumovics-kormány ezen czélt el

Belimarkovics tábornok.

akarta érni, ismeretesek a belgrádi és más választó-kerületek zavargásai, a rendőri brutalitások és fegyveres beavatkozások, az usziceai és koraciczai vérfürdők; ismeretes Avakumovics mesterkedése a szkupstina összeülése alkalmával, hogy a mit a választóknál el nem értek, azt a szkupstinában tegyék jóvá, de mindez nem eredményezett mást, mint a király által végrehajtott államcsíny.

Mi a szerb ügyeknél távol tartjuk magunkat attól, hogy egyes pártok viszálykodásait itéletünk tárgyává tegyük, mi a szerb kormányférfiaknál nem keressük azt, hogy melyik párt kebeléből kerültek elő, csupán azt az egyet kísérvük figyelemmel, hogy mint hazánk közvetlen szomszédai a jó viszonyt fentartsák és ápolják azon őszinteséggel, melyet annyi számos közös érdek megkövetel.

STRAUSZ ADOLF.

KÜZDELEM UTÁN.

Az élet harczerén kiállva,
Bármily szilárd is fegyverünk,
Ha jelt ad a sors trombitája,
Mégküzdni alig merünk!
Megrezenünk a lelki-kintul,
Szívünk gyáván remeg, beteg, —
Pedig hiába! mert megindul,
S reánk zúdul a fergeg!

Pedig mit félemlít csatája?
Zúghat, tombolhat a vihar,
A büszke tölgy útját elállja,
S daczol dörgő villámmal.
A vész enged, s keblét kitérve
Áldást hullatva száll tova;
A fellegen fényes zárvány
Lesz a békeség szivóga.

Ki a veszélyt nyugton bevárja,
Ki jobbra, balra nem tekint,
Ki nem számít, csupán magára,
Fel nem jajdul, szenvedve kint;
Ki a balsorssal szembe-szállván,
Haragjával daczolni mer:
Annak bizalma szikla-szállán
Zászlót lobogtat a siker.

A sors kegyeltje én se lettem.
Ádáz dühe reám csapott,
Bevonta felleggel felettem
A fény- s mosoly-hinté napot;
Boldogságom lombját letépte,
Körülte forgószél kavart,
S a merre átment durva lépte,
Mást nem hagyott, csak bús avart.

De a viharban én megálltam,
Omolhatott rám zápora,
Szívem az égnek harmatában,
Még szebb virágot ápolta, —
A villám lángzó fényre gyúltan
Megtisztította látköröm', —
A zúgó vészben megtanultam:
Az élet áldás és öröm!

Haragja most más tájra rontott,
Egem kitisztult, nem borult,
Dúsan hajtván új, úde lombot,
A béke fája rám borult;
Hús, enyhe árnyában heverve
Kerülnek a gondok, s bajok,
Eltűnt a fájdalom keserve, —
De boldog én még sem vagyok!

Mint harcoss, ki lezajlott, véres
Csatái képén elmereng,
A békeben nyugtot nem érez,
Várván, új harci-kürt há zeng:
Ugy én, a czél habár kiküzdve,
Örömem abba nem lelem,
A boldogság, az élet úde:
Az örök harc, a küzdelem!

Apostol Bertalan.

A LUBLÓI EMBER.

Kisértetes krónika. (Folytatás.)

Irtá MIKSZÁTH KÁLMÁN.

— «Teringette! úgy teszel, mintha nem hinned zavaimat», — mondá a sztarosza nehezelve a rendőrfőnöknek.

— «Egyszerűen nem szeretem a meghalt vádlottakat. — válaszolá Novogradszki. — És mennyi aranyat kaptál tőle?»

— «Hétszázat.»

— «De hisz már ezek közt is több a hamis, mint hétszáz», — ellentét Novogradszki.

— «Nos, akkor a többi egyszerűen nem tudom, hol kaptam.»

— «Hát majd utána járok én. Hanem addig is tanácsom, hogy az udvarnál ne mutasd magad. Ó felségére kellemetlen lehetne.»

A sztarosza dühöngött, a haját tépte. Levelet írt a királynak, a miniszternek. Ki akarta hivni párbajra a rendőrfőnököt.

A király jó ember volt, azt kibékítette:
«Én jól tudom, kedves Lubomirszky, — irta válaszul levelére, — hogy nem ön vereti a rossz aranyakat. De ha veretné is, csak azt tenné, a mit én. (Az efféle vastag emberekben mindig van némi humor.) Én legkevésbé itélhetném el önt. Hát jöjjön ön ezentúl is. De, ha velem akar kártyázni, hozzon igazi aranyakat.»

Novogradszky rendőrfőnök pedig még az nap két titkos rendőrt küldött Lublóra, a kik csakhamar kinyomozták, hogy Lubló és környéke teljesen el van árasztva hamis pénzekkel és azokat a kísértetek hazajáró néhai Kaszperek Mihály terjeszti.

A király méregbe jött, mikor mindezeket így jelentette miniszterre.

— «Természetesen, — szólt gúnyosan, — egy kísértet terjeszti és vereti a hamis pénzeket. Ez a legkényelmesebb. Mert a kísérteteknek nincs is megtitva és mert a kísértetet meg sem lehet büntetni.»

A miniszter kedvetlenül rágesálla rőt szakkállat.

— «Parancsát várom, fölség!»
— «Csak egy kis észrevétele van, — jegyzé meg II. Ágoston csipösen.

A miniszter meghajította fejét, kezeit mellén keresztbe téve lengyel udvari szokás szerint.
— «Azt a két titkos rendőrt nagy kedvem volna a másvilágra küldeni a rendőrfőnökkel együtt, hogy ott nyomozzák ki a tényállást, a hová ők maguk teszik a helyszínt. Ez volna a legegyszerűbb.»

De legott elmosolyodott a saját ötletétől, — mert nem volt kegyetlen, csak indulatos.

— «Hogy azonban komolyan vegyük a dolgot, — folytatá kis vártatva, — irjon nevünkben egy parancsot Kozanovics Feliczián kormányzóknak, hogy, miután kísértetek tudomásom szerint nincsenek, de tőlük eredő hamis pénzeim vannak, gondolkozzék ezen csoda fölött és hármincz nap alatt tegyen újabb jelentést. Futár vigye neki a parancsot, s erre az időre teljes hatalmat, pallosjogot.»

Egyidejűleg érkezett meg Lublóra Kozanovicsnak a parancs, a pallosjogot adó oklevél és a krakkói püspöknél járt követés, Jozeffi János és Maczkó Jakab.

A püspök ugyan azt mondta előszóval ő kegyelmeknek: «A kit egyszer a halál kaszája levág, higgyétek el, gyermekeim, nem ébred az fel, csak a Jozafát völgyében.» De azért mégis elküldte a pecsétes engedélyt (a mellénye belső zsebébe bevarrta vitte Jozeffi uram), hogy a Kaszperek Mihály sírját föl lehet bontani s tetemeit, ha ez a lakosság megnyugtatósára szolgálna, elégetni.

Lőn erre izgalmas sürgős-forgás Lublón, — a mint kiszivárogtak a hírek. Kozanovics Feliczián rögtön kihirdette dobszóval a pallosjogot. Életnek, halálnak ura mátol fogva a kormányzó.

A várra felhúzták az ünnepi selyem lobogót. Mintha maga a király lenne jelen. A másik hajdú kihirdette szintén dobszóval, hogy a hamis pénzeket két nap alatt hordják be a kúriára, — s a kinél azontúl csak egy hamis denárt találunk, azt mindjárt kegyetlenül sújtja a törvény.

A kormányzó nem késétt. Mindjárt másnap hozzá látott a nyomozáshoz, színe elé idézvé Kaszpereknek.

A szép asszony nem volt még künn az utcán a temetés óta. Pedig nagy érdeklődés mutatkozott irtána a városban. Egy némelyik kíváncsi mög tán a kis újját is meg engedte volna vágatni, csakhogy lássa: miképen néz ki? szép-e még? Ott vannak-e még arczán a régi rózsák, — mióta egy kísértet tépdeli?

Ah! lebbent el az ajkáról a csodálkozás, mikor megjelent a bírák előtt a kúrián. Sugár dereka gyengén meghajolva, tejszín arczán úde mosoly. Fekete selyemszoknyája ingerlően suhogott. Hát még, hogy illett rá a kis zsinóros lengyelke (az is fekete, mert gyászban volt), mely annyira teshöz tapadt, hogy a lélekzetet meg lehetett róla olvasni a keble táján. Hanem már az efféle fejszédítő olvasást senkinek sem ajánlanám. A kormányzó maga is ott felejtette a szeméit. Hertely uram pedig nem állhatta, hogy oda ne sugjon Pavlovskinak:

— «Canis mater! Ezért már csakugyan érdekes feljárni a sírból. Mit szól hozzá, komám uram?»

Pavlovski Kristóf uram kevés szavú ember

— «És mit mond a férje, — kérde a kormányzó, — meddig fog tartani e siron túli vándorlása?»

volt; hosszan elgondolkozott előbb ezen a témán, csak aztán mondta:

— «Minden asszony csak asszony, semmi más. Én vissza nem jövök az enyémhez.»

Kozanovics Feliczián megkezdte a vallástát:
— «Mondja meg nekem, kegyelmed, miért van gyászban?»

— «Mert az uram meghalt, — felelte csendesen.

— «Ugy? De hát akkor miféle ember az, a kit a házában fogad, s a ki némely éjszakát kegyelmednél tölt?»

— «Ó, az uram.»

— «Kaszperek Mihály?»

— «Ha a másvilágon más nevet nem kapott, akkor az.»

— «Kisértet ő, szellem-e, árnyék-e, ördög-e, vagy igazi testből-verből való ember?»

— «Nem tudom, — felelte halkán, rejtelmesen.

— «Hogy ne tudná? Hiszen férje. Ne mondjon olyat, Kaszpereknek, hogy nem tudja. Hiszen beszélnek együtt... hiszen meg is csókolja. Igen-e, vagy nem?»

Kaszpereknek egész a halántéki pirult s csipkés, selyem kötenyét fölemelve, eltakarta vele a félarczát szégyenlősen.

— «Igen.»

— «Nos, — kérde Kozanovics, — olyan meleg-e az a csók, mint más férfié? annyi gyönyör van-e benne?»

Mária sértődve rázta meg a fejét s a szép hullámos hajból egyszerre úde ibolya-illat kezdett szétáradni a teremben. Valóban egy pár ibolyaszál volt a hajfürtjei közé tűzve.

— «Engem soha sem csókol meg más férfi.»

Kozanovics Felicziánnak (végre is csak harminczöt éves volt még) nagyon megcsiklandozta az orrát az az ibolyaszag, mely a női test és haj ingerlő buja illatával összevegyülve terjengett, ringott a bírói asztal körül. Szinte kedve lett volna fölugrani és megcsókolni a szép asszonyt, — persze a közszolgalat érdekében; hogy ilyen hát az a csók? Hanem mégse tette, mégis túrtöztette magát.

— «Jablonszka Mária, — szólt fojtott hangon akadozva, — az isten és a király nevében ültünk itt, hogy a gonoszúgnak eleje vétessék. Nem a kegyelmed oktan faggatása okoz nekünk örömet, hanem az igazság s a valódi tényállás. Nem akarunk mi belekukkantani szemtelenséggel a kegyelmed ágyas házának függönyei közé, sem arca pirulását élvezni, hanem arról akarunk meggyőződni, hogy fantom, egyszerű látomány-e azon alak, a kiről szó van, vagy pedig olyan, mint egy igazi férfi, és férje-e ő kegyelmednek még így a siron túl is; valóságosan-e és mindenben-e?»

A menyecske elfordította a fejét a bíráktól és az egháziaiktól, mert ott ült a tanácsban a plé-

bános is és a zakliesyni kolostor két meghívott tagja; majd alig hallhatóan mondá:

— «Mindenen.»

— «(Oh, a kujon!» — dűnyögte magában Hertely uram fejesóválvá.)

— «Hit alatt valjia ezeket?»

— «Hit alatt, — felelte felbátorodva.

— «Vegye jegyzőkönyvbe!» — szólt a kormányzó Vilinszkyhez fordulva. Majd újra Kaszpereknek fogta vállatorva.

— «És mit mond a férje, — kérde a kormányzó, — meddig fog tartani e siron túli vándorlása?»

— «Rám parancsolt, hogy soha semmit se kérdezzek ezekről.»

— «Hát miről beszélnek úgy ketteskén?»

— «Közönséges napi dolgokról.»

— «Nem tud arról, hogy életében valamely varázslatot üzött volna, vagy boszorkányokkal állt volna összeköttetésben? Vagy volt-e amulettje? Nem hordott csodaszereket az inge alatt: aszalt gyököt, bűyös füveket vagy gyűrűt?»

Mária mosolyogva rázta a fejét.

— «Nem, nem; semmit se vettem észre.»

A kormányzó kételkedve nézett rá... Ő föltétlenül a varázsszerekekben vélte rejleni a lublóri rémeset nyitját, — a min épen nem lehet csodálkozni abban a korban, mikor még maga Themis istenasszony sem átalotta komolyan utána szaladni a seprő-nyélnek a pallosával.

(Mit tudhatta azt még akkor Kozanovics Feliczián, hogy a boszorkányok és kísértetek nem egy kategóriába esnek a gonosztevőkkel, hogy ezek ellen pandurokat kell küldeni, amazok ellen pedig néptantókat.) Mária vissza akart vonulni.

— «Még csak egy kérdést, Kaszpereknek. Miből pénzelt a férje?»

— «Ugy gondolom, beszédi a tartozásait.»

— «Egyéb forrása nem volna? Igen sok hamis arany és tallér jutott forgalomba ő általa most, a holta után.»

Kaszpereknek gúnyosan húzta szét parányi piros száját.

— «Ha csak a másvilágon nincs valami pénzverdéje. De úgy tudom a katekizmusból, hogy az ott nincs.»

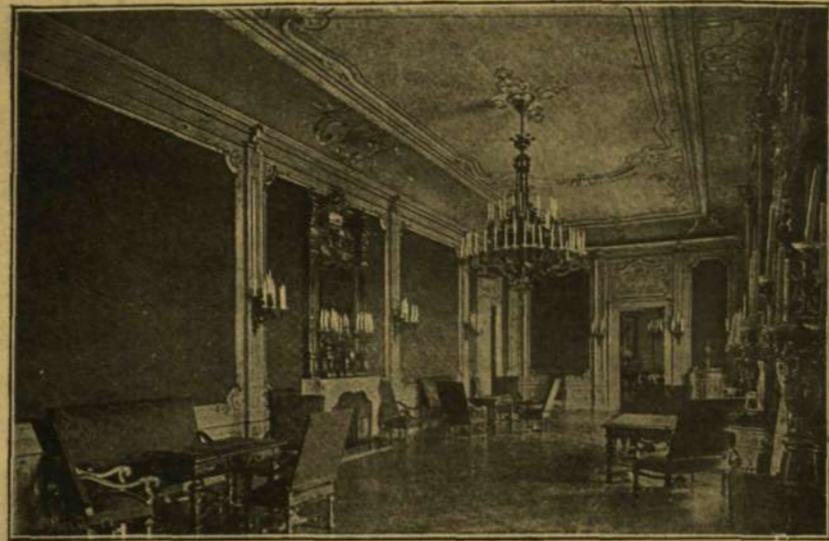
Pavlovski Kristóf nem állhatta tovább. Nini, még ő pajzánkodik; nézze meg az ember az inczi-finczi fehéreselédjét!...

— «Nem a szép fehér fogaidra vagyunk kíváncsiak, Éva leánya, — mondá, — hanem mondd meg nekünk, hol van azon arannyal telt hordócska, melyet férjed egy bizonyos Csernyizky Mihály nevű varsói borkereskedőtől lopott el? Mert hogy ludas volt benne, azt már tagadni sem lehet.»

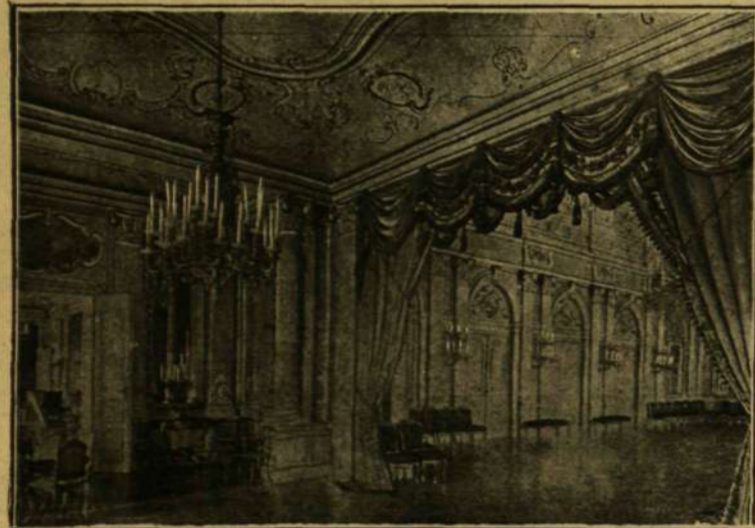
De az asszony a hordórnál sem tudott semmi tájékozást adni; vagy konok volt egészen, vagy igazán semmit se tudott. Aztán jöttek a különféle tanuk vagy negyvenen, a kiknek dolguk

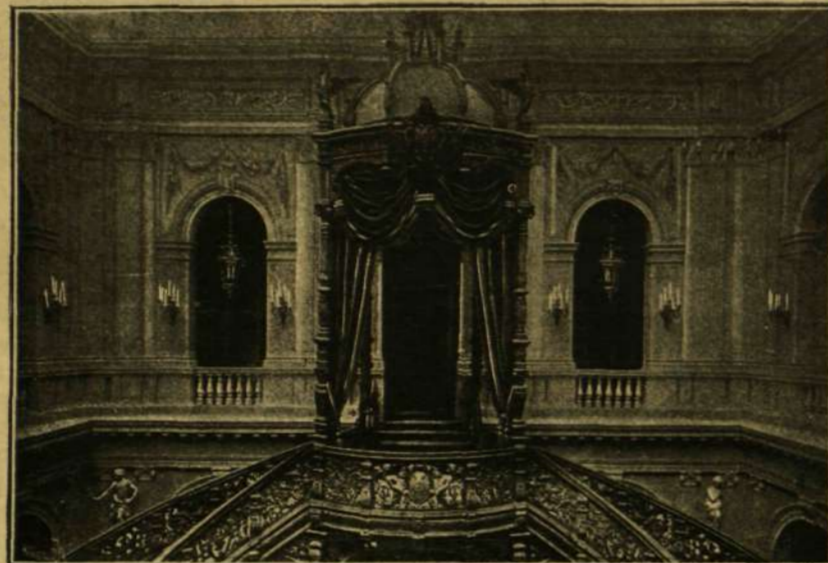
Az új és ó konak, a kert felől nézve.

Az új konak fogadóterme.

Az új konak társalgó- és tánczterme.

Az új konak lépcsőháza.

A katonai akadémia.

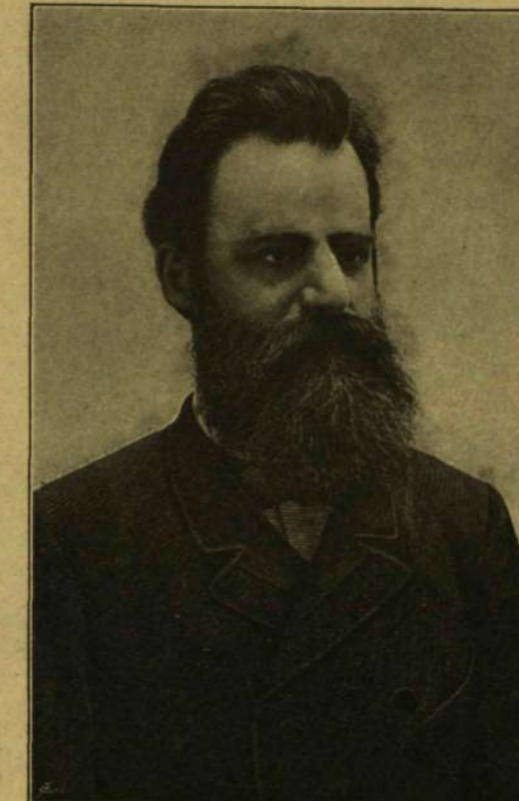
Az államtanács épülete.

A régi skupstina.

A kül- és belügyi miniszterium épülete.

Belgrádi fénykép után.
Dr. Vuics Mihály, pénzügyminiszter.Kalmár fényképe után.
Dr. Dokics Lázár, miniszterelnök.Belgrádi fénykép után.
Franzovic Dragutin, hadügyminiszter.

SZERB MINISZTEREK.

volt Kaszperekkel halála óta. Az egyik látta a temető kapujában eltűnni, a másik birokra kelt vele a Kovács János szijgyártó mester kocsiszínjében. Kazimirszy István őrtálló katonának olyan pofont adott, hogy az utca tulsó végére hempergett tőle. Nagy Mártonné valami hideget érzett a testén, múlt vasárnap egy hete éjjel, aztán erős gyomorgörcsei voltak. A sötétben ugyan nem látott semmit; de az bizonyos, hogy Kaszperék kísértette. Ezeket mind jegyzőkönyvbe vették, bár nagy része merő bolondság, vagy képzeldésen alapult.

Végre egy szűkebb értekezlet félrevonult a terem szögletébe tanácskozni a további teendők

iránt. Mert ezek a jegyzőkönyvek, mint helyesen mondá a Debreczenből ideszakadt tanácsbeli Bujdosó Ferencz uram, nem segítenek az állapotokon. Itt okvetlenül tenni kell valamit.

A bizalmas tanácskozás után újra visszaültek ünnepélyesen a helyeikre; csak a plébános maradt állva és így szólt:

— «A püspök nevében! Én ezennel megengedem Kaszperék Mihály sirjának felbontását s átadom hulláját ismét a király kezeibe. Amen!» Mire Kozanovic Feliczián föltette a kalpagját a fejére, de ülve maradt és így szólt a beállott templomi csendben:

— «A király nevében! Én ezennel elrendelem

Kaszperék Mihály sirjának felbontását s hullájának máglyán való elégettetését.»

Helyeslő morajlás zúgott a teremben, mely tele volt ködmön- és pálinka-szaggal, a tanúk lehelletével. Oh, milyen falákul, mohón ették meg a különféle szagok finomabb testvérüket, azt a parányi ibolya-illatot, mely közéjük elegetett és elszállt!... A tömeg zsi bongott; a köd és pára nagy gomolyokban terjengve, szállt, szállt, egy káprázatos szürkeséggé olvaszva össze mindent; szinte úgy látszott, mintha egy piszkos folyam hömpölyögne, egy fekete koporsót lóbázza a hullámain.

— «Holnap lesz a holttest kiásása, — tette

AZ ÚJ KONAK (KIRÁLYI PALOTA) BELGRÁDBAN.

hozzá még a kormányzó a főbiróhoz fordulva; — intézkedjék kegyelmed.

Holnap lesz a sirbontás. A nagy hír hírtelen kiugrott, mint egy eleven fekete macska az utcára, mindenki örült neki és a farkába kapaszkodott. Nagy csoportok gyűltek a kapujátokban, az utcákon a rügyező fák alatt. Sirbontás lesz! Mekkora mulatság lesz. Ilyen is csak nálunk, Lublón eshetik. A kormányzót hazamentet a kuriától a várig utazahosszat megjeleneztek.

Az emberek minden időben egyformák voltak. Milyen nevetséges és felszeg dolog! Midőn a szép május hozza a maga üde, selymes lég-áramlatát akáczevirág illattal és az új növények lehelletének balszámával megtöltve, — akkor az okoz nekik nagyobb örömet, ha egy dohos sirt nyithatnak ki és egy megkorhadt koporsót feszíthetnek fel, hogy megbámulják az elenyészést a maga borzasztóságában.

Sokan már éjfélkor felkeltek és körülállták a temetőt, hogy reggel ki ne szoruljanak a látványosságról. A főbiró még mindjárt a tanácsülés után egy máglyát rakatott a főpiazcon. Az ácsok egész éjjel ülőhelyeket tákoltak össze a máglya körül a hivatalos személyiségeknek és a város előkelő asszonyainak. (Hogy nem félték a börtök fehérségét, hátha elsül az arcuk a közeli tűztől.) Kár, hogy a legszebbik, a Kaszpereknek nem jön el.

Mondják, hogy a közeli házak és pajták fedeleit már előre varjúsergek lepték el. (Jó és gyors értesüléseik lehetnek az akkori varjúknak.)

Bent a házakban egész reggelig égtek a gyertyák. Egy részt nem voltak álmosak az emberek az izgatottságtól, — csak a gyerekeiket fektették le: «Buválj, kisi fiam, csak még az éjjel ne tegyen benned kárt a gonosz Kaszperek, más részt, mert csakugyan ma van Kaszpereknek az utolsó uralkodása; holnap már semmi se lesz, csak hamu: hanem ma még ő az úr; tudnivaló, hogy felhasználja az utolsó éjszakáját a alkalmasint olyan csinyeket fog elkövetni, hogy arról koldulunk mindnyájan. Hát ma bizony jó lesz le nem fektüdni.»

És a künn alabárdjaikkal kopogó éji öröktől meg-megtudakolták az ablakot kinyitva: «vajjon nem történt-e künn valami?»

De baj nélkül múlt el az éjszaka. Semmi se történt.

Az az, dehogyan nem történt, dehogyan nem. Addig-addig kérdegették Mutsanek baktert, megkínálván őt imitt-amott egy-egy kupicza égett szilvaléval, hogy végre is történt valami.

Épen éjfél tájban a temető felőli úton egy nagy, fekete, kereken járó ládát látott végig gurúlni, a mint két hizott sertés húzta nagy rőföve. Mellette két oldalt két-két macska poroszokált kinyúlt derékka, tüzegolyó szemekkel, a különös jármű előtt pedig egy nagy fekete-szörű kutya, a két hátulós lábán ment — úgy, a hogy apportirozni szoktak ezek a csuf állatok, — az első két lábán pedig egy fekete zászlót vitt. — Itt süllyedek el mindjárt, ha nem igaz.

Az öreg Mutsanek bátyó látománya bejárta reggelre az egész várost.

— «Fogadni mernék, — mondta ez is, az is, — hogy a Kaszperek testét lopták el a fekete ládában az ördögök. Meglátjátok, üres lesz a sir, ha kibontják.»

Ah, milyen nehéz volt megvárni a virradatot, és milyen sokáig pislogtak azok a lusta csillagok az égbolton. Azok soha sem sietnek. Lassan-lassan, szinte vonakodva jött meg a reggel. Eltűntek, elfoszlottak a gnómok, azák és rossz tündérek; kibukkant a nap is, olvastott arannyal öntve be tékozlón a házak fedeleit (a kémények kacsakaringósan füstölögtek), a réteket (a primulák, jázántok kidugták fejüket), a hegyet, a várat, a várbeli zászlón a fehér sást (a szegény lenyelek madarát). Fényes tüzporzója-ból jutott a sírokra is. A sírok is mosolyogtak. Csak az ódon toronyban kondult meg mogorván a harang.

Ez a jel! Most indulnak meg a kuriától a hivatalos személyek.

Elöl két muskétás katona ezüst paszomántos, háromszögletes kalapokkal, vörös hajtókájú kék frakkjaikkal. Ezeknek kell utat vágni a tömeg közt. Azután négy munkás következett ássókkal. A szenátus élén maga Kozanovics Felician lépdel, mellette balról a pap s utána egy ministráns gyerekek piros téglaszín köntöskében viszi a turibulumot. Legvégén két cigány huz egy ütött-kopott taligát. Ezen a taligán viszik a

A bakter egy nagy, fekete, kereken járó ládát látott végig gurúlni, a mint két hizott sertés húzta nagy rőföve.

halottat a máglyára, melyet már szintén körülállt néhány lovas katona kordont vonva. A taliga kísértetiesen csikorgott, a rajta ülő gyerekek vilánczoltak, (mert a cigányok ideiglenesen felültették rá perdúkat: «hadd kocsikázzanak a szegény rajkók egy kicsit»).

A temetőben a Marsán kisasszonyok obeliszkje mellett volt a Kaszperek sirja. Még nem zöldült, mint a többi sírok; a télen össze-vissza forgatott rögökben nehezen okoskodták ki a fűcsírák a kivezető utat. De már egy-némelyike kezdte kitalálni; azonban hasztalan, mert most megint visszahasagotják rögökbe az összeforst dombot.

A munkások kihúzták előbb a keresztet; azután hozzá fogtak a munkához. Néhány csá-kányvágás és a sir ki volt bontva; előtűnt a diófa koporsó teljesen romlatlanul. Hiszen csak kilencz hete van még a föld alatt.

— «Feszítse föl kend a fedelet, Mutsanek» — rendelte a kormányzó.

Mindenki kíváncsian oda nézett, egymás feje felett, egymás honalján át, a ki hogy férhetett. Az öreg bakter beleverte kalapácsal a feszítő vasat két vagy három helyen, (de kár azért a szép selyem szemfedőért!) azután nagy erőlködéssel felrántotta a koporsó-fedelet.

— «Ah, oh!» — morajlott és hömpölygött a meglepetés felszisszenése; a közelállók átadták a távolállókna s ment véges végig a hir a nagy sokaságon, melynek hosszu sora egész a főpiaczig kigyűzött.

— «Ah! Oh! Benne van!»

Valóban ott feküdt Kaszperek a szűk négy deszka köztמודulatlanul, csendesen, mintha csak aludnék...

Piros kalpag volt a fejébe nyomva, kék, kurta, övig érő dőlmanny, sárga sarkantys csizma a lábán, úgy, a mint eltemették. Nem volt azon semmi változás; az arca is olyan friss maradt, mintha csak egy órával el előtt temették volna el.

A kormányzó közömbösen mondá: — «Ez kétségtelenül az ő teste. Nézzék meg kegyelmeitek és konstatáljuk hivatalosan.»

Aztán alá hajlott és az ujonatuj eszímák talpát nézte meg.

— «Nincs rajtok semmi kopás, semmi sár.» — «Megfoghatatlan!» — tünődött hangosan Kertely uram.

— «Csodálatos, — jegyzé meg Pavlovsky Kristóf. — Meghizott.»

— «En nem találok, — szolt Salgovics. Olyan, mint volt!»

— «Mit, hogy nem hizott meg? — pattant fel Pavlovsky. — Hát vak kegyelmed? Hiszen majdnem tokát eresztett! Kétszer akkora a képe, mint volt. Isten úgy segéljen, meghizott.»

Újra megnézték néhányan, s miután Pavlovsky uram állította, már pedig Pavlovsky uram nem bolond ember, sok tapasztalata van, kapitány volt Rákóczyánál, — ha ő mondta, az akkor úgy is van, hát ennél fogva ők is látták, hogy Kaszperek Mihály meghizott a holta után. Sőt most már Salgovics is visszakapált apródon-kint a nézetével. «Hm! Az ám, hm! Mintha kövérebb lenne, hm!»

Ez is terjedt, mint a lavina, persze váltig nagyobbodva.

A temető kapujánál állók már a Kaszperek potroháról beszéltek.

Az utczán bámész csoportok hozzarágasztották:

— «És olyan piros az arca, mint a tulipán.»

Beljebb a főpiazcon a várakozók tépett hajszálakról is beszéltek, melyeket a kezében tartott volna a feszület helyett, a mit Kaszpereknek illendő módon kezébe adott, mikor beszegeztek.

Hanem iszen dühbe jött erre Krizsán András, a sztarosza hajduja, a kit Kaszperek megtépázott volt:

— «Mit? Az én szakállamat tartja a kezében? No iszen megállj, Belzebub fia!»

S rögtön vállalkozott, hogy a városi dobos helyett ő gyújtja alá a máglyát. A dobos, a ki félnék ember volt, nem győzött ezért hálálkodni. Most egyszerre nagy nyüzsgés támadt. Az utczagyerekek vívatot visítottak.

— «Hozzák már! Hozzák már!»

Jött a taliga a koporsóval. Két oldalt két-két katona ment mellette, szétütögetve a tolongók közt a puskattussal.

Azután a kormányzó és a hivatalos személyek foglalták el helyeiket szemben a máglyával.

(Folytatása következik.)

VÁRKASTÉLY A KÁRPÁTOKBAN.

REGÉNY VERNE GYULÁTÓL.

Francziából fordította HUSZÁR IMRE.

(Folytatás.)

(17-ik képlemény.)

Telek Ferencz gróf megköszönte Kolcz uramnak a sok bókot és azt kérdezte, hogy szabad-e bemennie Deck Miklóshoz?

— «Hogy ne volna szabad, gróf úr! — felelé a bíró. — Ez a derék fiú oly jól érzi magát, a mint csak lehetséges és nem sokára ismét folytathatni fogja a szolgálatát.»

Ezzel hátra fordult és így szolt a leányához, a ki épen akkor lépett be a szobába:

— «Ugy-e bár, Mirióta?»

— «Az isten adja, hogy úgy legyen, apám, — felelé Mirióta meghatóttan.»

Ferencz gróftól egészen megigézte a leánya bájos üdvözlése és látván, hogy még aggódik a jegyese állapota miatt, sietett néhány kérdést intézni hozzá ez irányban.

— «Úgy hallottam, — mondá, — hogy Deck Miklós nem sérült meg súlyosan.»

— «Nem, gróf úr, — felelé Mirióta; — hála az égnek!»

— «Van jó orvosuk Macsesden?»

— «Hm! — dörmögé Kolcz uram oly hangon, mely épen nem volt hízogó az egykori vesztégtüntetési betegápolóra nézve.»

— «Patak orvos lakik Macsesden, — mondá Mirióta.»

— «Ugyanaz, a ki Deck Miklóst elkísérte a kárpáti kastélyba?»

— «Ugyanaz, gróf úr.»

— «Mirióta leányasszony, — mondá a gróf, — szeretném jegyeseit az ő saját érdekében látni és tüzetesebb részleteket hallani e kaland felől.»

— «Készségesen el fog mondani mindent, még ha kissé bele fáradna is.»

— «Oh! nem fogok visszaélni a szivességével, Mirióta leányasszony, és nem fogok tenni semmit, a mi Deck Miklósnak ártalmára lehetne.»

— «Azt tudom, gróf úr.»

— «Mikor lesz a menyegzőjük!»

— «Két hét múlva, — felelé a bíró.»

— «En is eljövök az esküvőre, ha ugyan Kolcz uram sziveskedik meghívni...»

— «Gróf úr, ily megtiszteltetés!»

— «Tehát abban maradjunk, mához két hétre itt lesznek és bizonyos vagyok, hogy Deck Miklós azonnal meggyógyul, mielőtt egy rövidke sétat lehet szép menyasszonyával...»

— «Az Isten oltalmazza meg őt, gróf úr, — viszonzá a leánya, elpirulva. És bájos arca e pillanatban oly rendkívüli aggodalmat fejezett ki, hogy Ferencz gróf megkérdezte az okát.»

— «Igen, az Isten oltalmazza meg őt, — felelé Mirióta, — mert Miklós, midőn a tilalom ellenére be akart hatolni a kárpáti kastélyba, a szellemekkel dacolt... És ki tudja, nem fogják-e azok őt egész életében gyötörni?»

— «Oh! a mi ezt illeti, Mirióta leányasszony, —

— viszonzá a gróf, — igérem önnek, hogy majd rendet csinálunk.»

— «Semmi baja sem lesz az én szegény Miklósomnak?»

— «Semmi, és a csendőrök majd eligazítják a dolgot úgy, hogy néhány nap múlva ép oly biztonságban lehet sétálni a várkastély udvarán, mint a macsesdi főtuczán!»

Az ifjú gróf nem tartván czélszerűnek a természetfeletti dolgok kérdését ily babonás emberekkel tárgyalni, felkérte Miriótát, hogy vezesse be őt az erdész szobájába.

Az ifjú leány sietett eleget tenni a kívánságnak és Ferenczet magára hagyta a jegyesevel.

Deck Miklós már értesítve volt, hogy két idegen érkezett a «Mátyás király» fogadóba. Nagy és kényelmes karos székéről felkelt vendége elfogadására. Mivel a benulásnak már jó formán minden nyoma elenyészett, képes volt Telek Ferencz gróf kérdéseire egészen folyékonyan válaszolni.

— «Deck uram, — mondá a gróf, miután barátságosan kezét szorított az erdészszel, — mindenekelőtt azt kérdezem öntől, vajjon hiszi-e, hogy a kárpáti kastélyban gonosz szellemek tartózkodnak?»

— «Kénytelen vagyok elhinni, gróf úr, — felelé Deck Miklós.»

— «És azok akadályozták volna meg önt, hogy bejuthasson a várudvarra?»

— «Nem kételkedem benne.»

— «És vajjon miért nem?»

— «Azért, mert ha ott nem gonosz lelkek tartózkodnának, az, a mi velem történt, teljesen megmagyarázhatatlan volna.»

— «Nem volna szives elmondani nekem minden kihagyás nélkül mindazt, a mi ott önnel történt?»

— «Nagyon szivesen, gróf úr.»

Deck Miklós mindent elmondott a legapróbb részletig. Csakis megerősíthette azokat az értesítéseket, melyek Ferencz grófnak tudomására jutottak a «Mátyás király» vendégeivel való beszélgetése alkalmával. A mint tudjuk, az ifjú gróf mindent természetes módon igyekezett megfejteni.

És valóban, a kalandos éj összes eseményei könnyen megmagyarázhatók voltak, ha azon emberi lényeknek, akár gonosztevők, akár mások, a kik a várkastélyban laktak, olyan gépei és készülékei voltak, a melyekkel fantasztikus tüneményeket lehet előidézni. A mi «doktor» Patak ama furcsa állítását illeti, hogy valamely láthatatlan érő által a földhöz érezte magát bilincselve, teljességgel nem látszott lehetetlennek, hogy a derék orvos valamely káprázat játékszere volt. Nagy valószínűséggel fel lehetett tételezni, hogy a lábait csak azért nem bírta mozdítani, mert a rémület csaknem megfosztotta az eszméletétől. Ferencz gróf csakugyan ily értelemben igyekezett megfejteni a dolgot Deck Miklós előtt.

— «Hogyan? gróf úr, — viszonzá a fiatal erdész, — ennek a gyáva embernek a lábai épen akkor tagadták volna meg a szolgálatot, mikor el akart szaladni? Méltóságod el fogja ismerni, hogy ez aligha lehetséges!»

— «Nos hát, — mondá Ferencz gróf, — tegyük fel, hogy a lábai valamely kelepcebe kerültek, a mely a fü alatt volt elrejtve a várarok fenekén...»

— «Mikor a kelepce becsapódik, — viszonzá Deck Miklós, — rendszerint nyolcosan meg szokta sérteni az illetőt s összevagdálja a lábán a húst és az inakat; Patak orvos lábán pedig nyoma sem látszik a sérülésnek.»

— «Ez a megjegyzés helyes, Deck Miklós; és mégis higgye el, hogy az orvos azért nem birt mozdítani, mert lábait valami kelepce tartotta fogva.»

— «Ez esetben azt kérdem, gróf úr, hogyan nyilatott fel a kelepce magától és hogyan szabadulhatott ki belőle az orvos?»

Erre a kérdésre Ferencz gróf nem igen tudott felelni.

— «Egyébiránt, gróf úr, — folytatá az erdész, — megengedem, hogy igaza lehet méltóságodnak az orvost illetőleg. Utóvégre is csak

Deck Miklós képes volt a gróf kérdéseire folyékonyan válaszolni.

VÁRKASTÉLY A KÁRPÁTOKBAN.

arról beszélhetek teljes bizonyossággal, a mit magam tapasztaltam.

— «Helyes... hagyjuk a derék orvost és csupán arról beszéljünk, a mi önnel történt, Deck Miklós.»

— «A mi velem történt, nagyon egyszerű dolog. Kétségtelen, hogy borzasztó megrázkódtatást éreztem, még pedig olyan módon, a mely alig nevezhető természetesenek.»

— «Nem volt a testén semmi nyoma a sérülésnek?» — kérde Mirióta gróf.

— «Nem volt, gróf úr; pedig hát az útés mégis iszonyú erővel érte az egész váloamat.»

— «És ugy-e bár abban a pillanatban, mikor a kezét a felvonóhid vassarkára tette?»

— «Ugy van, gróf úr, és alig hogy megérintettem, azonnal szinte megbéngultam. Szerencsére a kezem nem bocsátotta el a láncot és így lecsúsztam az árok fenekére, a hol az orvos eszméletlenül talált.»

Ferencz a fejét csóválta, mintha nem lett volna hajlandó e magyarázatot elhinni.

— «De lássuk csak, gróf úr, — folytatá Deck Miklós, — én nem álmodtam azt, a mit önnek az imént elbeszéltem és ha nyolcz napig ezen az ágyonמודulatlanul fektüdtem, a nélkül, hogy akár a karomat, akár a lábamat mozdítani tudtam volna, talán csak még sem lehet azt mondani, hogy mindezt csak úgy képzeltem magamnak!»

— «Ezt én nem is állítom és kétségtelen, hogy ön rendkívüli erős ütést kapott.»

— «Erős és ördögi ütést!»

— «Nem, Deck Miklós, e részben nem értünk egyet, — mondá az ifjú gróf. — Ön azt hiszi, hogy valamely természetfeletti lény sújtotta le önt. En ezt nem hiszem és pedig azon egyszerű okból, mert nincsenek sem jó, sem gonosz indulatú természetfeletti lények.»

— «Nem volna szives ez esetben, gróf úr, okát adni annak, a mi velem történt?»

— «Még ezt nem tehetem, Deck Miklós; de legyen meggyőződés róla, hogy ki fog derülni minden, még pedig a legegyszerűbb módon.»

— «Adja az Isten!» viszonzá az erdész.

— «Mondja csak, — folytatá Ferencz, — mindig a Gortz család tulajdona volt az a várkastély?»

— «Mindig, gróf úr és mai napig is az, noha a család utolsó sarja, Rudolf báró eltűnt, a nélkül, hogy valaha híret hallottuk volna azóta.»

— «És mikor tűnt el a báró?»

— «Körülbelül húsz évvel ezelőtt.»

— «Húsz évvel?»

— «Úgy van, gróf úr. Rudolf báró egy szép napon eltávozott a várkastélyból és a legutolsó a kastélybeli cselédek közül pár hóval később meghalt. Azóta senki sem látta a bárót.»

— «És azóta nem is tette be senki a lábát a várkastélyba?»

— «Nem.»

— «És mit hisznek a vidéken?»

— «Azt hiszik, hogy Rudolf báró kevéssel az eltűnése után meghalt valahol a külföldön.»

— «Ez a vélemény téves, Deck Miklós. Legalább öt évvel ezelőtt a báró még élt.»

— «Élt? gróf úr...»

— «Élt... Olaszországban... Nápolyban.»

— «Méltóságod látta őt ott?»

— «Láttam.»

— «És őt év óta?»

— «Semmi hírt sem hallottam felőle.»

A fiatal erdész tünődésbe merült. Egy gondolat támadt, melyet habozott kimondani. Végre rászánta magát és felemelt fejjel, összeránczolt homlokkal ezt a kérdést intézte Ferencz grófhöz:

— «Nem tehető-e fel gróf úr, hogy Gortz Rudolf báró visszatért a vidékre, azzal a szándékkal, hogy bezárkózzék a várkastélyba?»

— «Nem, Deck Miklós... ezt nem lehet föltenni.»

— «Mi érdeke lehetne abban, hogy ott elrejtőzzék... hogy senkit se bocsásson maga elé?»

— «Semmi, — felelé Telek Ferencz gróf.»

És mégis, ez a gondolat kezdett gyökereket verni az ifjú gróf elméjében. Nem volt-e lehetséges, hogy ez a rejtélyes életmódu ember a kárpáti várkastélyba vonult vissza, miután Nápolyt elhagyta? És ha itt elvonultán teljes elzártságban akart élni, nem volt-e könnyű ránevezve, hogy a vidékbeli lakosság ügyesen felizgatható babonás természetére számítva, megvédelmezze magát minden kellemetlen kíváncsiságtól?

Mindazonáltal Ferencz gróf szükségtelemnek tartotta e feltéves nyomára vezetni a macsesdikeket. Be kellett volna őket avatnia oly dolgokba, a melyek nagyon is személyes természetűek voltak. Ezenfelül nem is birt volna meggyőzni senkit, a mint ezt nagyon jól megértette Deck Miklós következő nyilatkozatából.

— «Ha Rudolf báró van a kastélyban, akkor azt kell hinnem, hogy ő maga a esort, mert csakis a esort bánhatott el vele úgy.»

Ferencz gróf nem ohajtott többé visszatérni e tárgyra és mátra terelte át a beszélgetést. Miután minden érvet felhasználta, hogy erdész a vállalkozásának következményeit iránt megnyugtassa, felkérte őt, hogy a kísérletet ne ismételje, mert ez többé nem az ő dolga, hanem a hatóságoké és a gyula-fehérvári csendőröké, a kik majd megtudják a kárpáti várkastély titkának a nyitját.

Az ifjú gróf ezzel elbúcsúzott Deck Miklóstól, különösen ajánlván neki, hogy igyekezzék mielőbb teljesen felgyógyulni, nehogy el kelljen halasztania a szép Miriótával való egybekelését, melyen megígérte, hogy ő is jelen lesz.

Ferencz gróf gondolatokba merülve tért vissza a «Mátyás király»-hoz és az nap el sem hagyta többé a fogadót.

Este hat órakor Jónás felszolgált az ebédet a nagy szobában, a hol igen dícsérendő szerénységben sem Kolcz uram, sem a falubeliek nem háborgatták a vendéget.

Nyolcz óra tájban Roczkó így szolt a grófhöz:

— «Méltóságodnak ma nincs reám többé szüksége.»

— «Nincs, Roczkó.»

— «Akkor hát kimegyek az utcára pipázni.»

— «Menj, Roczkó, menj!...»

hajlva és szeméit a művésznőre szegezve, mintha meg akarta volna azt búvólni...

Aztán az a levél jutott eszébe, melynek a sajtószertű ember neve volt aláírva és a melyben őt, Telek Ferenc grófot, azzal vádolta, hogy Stillát ő ölte meg.

Ferenc gróf e gondolatokba merülve, érezte, hogy az álom lassankint erőt vesz rajta. De még abban a féleber állapotban volt, a melyben az ember a legcsekélyebb neszt is meghallja. Ekkor egy meglepő tünemény történt.

Ugy rémlett, mintha egy édes művészi hang csendülne meg a teremben, a hol pedig Ferenc gróf egészen egyedül volt.

A gróf, a nélkül, hogy számat adott volna magának arról, vajjon ébren van-e vagy álmodik, felkelt és hallgatózott.

Igen! úgy rémlett előtte, mintha egy száz közelednék a füléhez, és mintha láthatatlan jak Stefano gyönyörű dallamát énekelnék, a melynek a szövege a következő:

Le giardino dé mille fiori,
Andiamo, mio cuore...

Ferenc gróf jól ismerte ezt a románcot... Stilla énekelte páratlan művészettel abban a hangversenyben, a melyet a San-Carlo színházban adott bucsúfellepte előtt. A gróf, mintegy öntudatlanul elringatva, átengedte magát a varázsnak...

Az ária csakhamar véget ért és a folyvást mind halkabban éneklő hang elhalt a lég utolsó rezgésével.

De Ferenc gróf rögtön felocsúdott kábultságából... Hirtelen felegyenesedett... Visszafojtotta a lélekzetét, hogy meghallhassa valamely távoli visszhangját ennek az éneknek, mely egyenesen a szíveig hatott.

Minden csöndes volt könn és benn.

— «Az ő hangja!... —
— suttog az ifjú gróf. —
Igen!... ez az ő hangja volt, a melyet annyira szerettem!»...

Aztán a valóság teljes tudatára ébredvén, így szólt:

— «Aludtam.... álmodtam!»

(Folytatása következik.)

BELGRÁDI KÉPEK.

A legújabbban fölmerült politikai események ismét fokozott mértékben irányítják figyelmünket Belgrádra, szerb szomszédaink eme virágzásnak indult, érdekes fővárosára.

Helyén lesz hát, ha ez alkalomból bemutatjuk a szerb fővárost, s annak számottevőbb vezetéségeit.

Belgrád, mióta megalapították, felette sok viszontagságon ment keresztül. Alapjait valószínűleg a skordiakok vetették meg a keresztény idősámítás előtt mintegy négy századdal, s ez időben *Singidunum* volt a neve, a mit a hódító rómaiak is megtartották.

A IV-ik század végén, midőn megindult a nagy népvándorlás, a gótok, hunok, avarok, szlávok egymas kezéből vították ki a már akkor fontos várost, míg végre a VII-ik század elején a szerbek birtokába jutott, kiknek azóta szorosan összefügg nemzeti életével. A szerbek azták neki a régi *Singidunum* helyett mai *Belgrád* nevét is, mely magyarul «Fejérvárt» jelent.

Belgrád fekvésénél fogva igen fontos, mert akár éjszák felől akarta valamelyik hatalom Konstantinápolyt és a Balkán déli tartományait

elérni, akár onnan igyekezett volna Magyarország felé, Belgrádot mindenik útjában találta.

S ezen kitett helyzete miatt folytonosan sokat is kellett Belgrádnak szenvedni. S valójában a görögök, magyarok, bolgárok századok folytán sok vért ontottak falai alatt. 1403-ban Zsigmond magyar király birtokába került Belgrád, ki is azt István despotának hűbére adta.

István nagyon sokat tett Belgrád emelésére, többek közt Szerbia második fővárosává tette. De e boldog korszak nem sokáig tartott, mert István utódja alatt az egész kereszténységet fenyegető hatalmas oszmán ismételt és erőteljes támadásokat intézett a virágzásnak indult város ellen.

Mindenki előtt ismeretesek a hősi küzdelmek, melyekből a Hunyadi János nagy alakja messze kiragogy, de végre is a túlnyomó erőnek engednie kellett a kereszténység harcosainak, s

KATONAI ŐRSÉG A KONAK ELŐTT, AZ ÁLLAMCSÍNYT KÖVETŐ NAPOKON, BELGRÁDBAN.

Belgrád 1521-ben I. Szulejmán hatalmába került.

Ettől fogva Belgrád lassankint egészen átalakult s valódi keleti várossá lett; minden tért a mohamedán törökség uralt, s a keresztény szerbségnek csak igen alárendelt szolgai szerep jutott osztályul.

Az ezután következett harcok, melyeket a kereszt vívott változó szerencsével a félholddal Belgrád birtokáért, mindenki előtt ismeretesek; itt csak annyit említnünk meg, hogy végre az elgyengült török 1867-ben, diplomáciai nyomás következtében, átadta a várat a szerbeknek, s midőn a berlini szerződés elismerte Szerbia függetlenségét, Belgrád 1882-ben a szerb királyság székvárosává lett.

S ez időtől kezdődik a város rohamos haladása, mely mind külsején, mind belső életében oly meglepőleg nyilatkozik. Az addig oly szegényes, félig keleti városka, most nagy léptekkel pótolja azokat mulasztásait.

Rendezetlen falura emlékeztető részei mindinkább tűnő félben vannak, s az új-kor viv-

mányai mindjobbán érvényesülnek egész külsején, míg belső élete is igyekszik a kor követelményeivel lépést tartani.

A gyorsan fejlődő szerb fővárosból bemutatunk ezúttal néhány nevezetesebb középületet: A *székesegyház* a szerbekre nézve oly sok nevezetes nemzeti esemény színhelye volt, s többek közt itt van eltemetve az érseken kívül, Milos és Mihály fejedelem is. A templom nem nagy, de izléses, s belsejét a jeles szerb festő, Avramovics képei ékesítik.

Különböen Belgrádnak legszebb épülete az új *konak*, mely a korábbi nagyon is egyszerű királyi palota helyett épült. Külseje igen szép, s építészeti tekintetben a sikerültebb alkotásokhoz tartozik, belseje pedig pazarfényű és izléses.

A konak után legszebb és legnagyobb épület az *egyelem*, melyet egy Anasztaszjevics nevű szerb hazafi ajándékozott e század elején nemzetének. Ez épületben van elhelyezve az egyetemen kívül a főgymnázium, a nemzeti könyvtár, a múzeum s itt ülészik a szerb tudományos társaság is.

Nem messze van ide a szerb nemzeti színház épülete, melynek alapját Mihály fejedelem vetette meg. A színház úgy külsőleg mind belől díszes, s mintegy 1000 néző fér el benne. A színház előtt az alapító fejedelem lovagszobra áll.

A «topesideri út» sarkán találjuk a *hadügyi akadémia palotáját*, aztán nem messze a csak pár éve épült *államtanácsai és főszámvéviszéki palotát*, mely mellett szérenyben húzódik meg egy igénytelen sokszorú épület, hol a sokszor oly lármás *szkupstina* ülészik.

Ha még ezeken kívül megemlítjük a *bel- és külügyminisztérium* épületét, akkor nagyjából végeztünk is a szerb főváros nevezetesebb középületeivel.

Mindez ugyan, a fejlettebb európai városokkal összehasonlítva, vajmi csekélység, de ha számításba vesszük a körülményeket, be kell ismernünk, hogy Belgrád a legújabb időkben nagyon sokra ment s halvalami fejlődésében meg nem akasztja, jövőre nem csak politikai csinyjeivel fogja Európát meglepni, hanem nagyszerű haladásával is.

EGYVELEG.

* **A legnagyobb szive** a grönlandi csethalnak van, átmérője átlag egy méter.

* **Ruhafoltozás iskolákban.** A strassburgi iskolákban 1884 óta a tanítónők ruhafoltozást is tanítanak, az anyagot a város adta. A múlt évben 1000 leány 10.000-nél több ruhát javított s a város kiadása csak 1500 forint volt.

* **A legnagyobb ágyú** jelenleg az, melyet a Krupp-cég küldött Chicagóba. Az ágyú nyílásának átmérője 19 $\frac{1}{2}$ hüvelyk, minden lövésre 700 font puskapor kell, de a lövés oly erős, hogy a golyó még 15 km. távolságban is képes egy 20 hüvelyknyi acéllemezre áthatolni. Az ágyúgolyók ezen óriáshoz 4 láb hosszúnak s 2600 font súlyul bírnak.

* **Művészi gonddal** épített nyaralót magának egy amerikai Varmont államban. A kőfalnak minden egyes köve régi épületekből van, hogy külsején is régít mutasson. A tetőt zöldre festeti, hogy a fák lombjaival összhangba jöjjön s az egész épület stíjlja olyan lesz, mintha a környező természet kiegészítő része lenne.

VESZPRÉM.

Ha Magyarország jobban beleesnék a turisták útjába, Veszprém több hotel volna kettőnél, s az angol beszéd nem volna ritkaság a Bakony e félreeső városában. Veszprém környékének természeti szépségei okvetlenül fölgyujtanák a Baedeker úr hivatalos lelkesedését, s a híres palotai csacsikon, melyek a hegyes-völgyes város apró kordéjait huzzák, gyakran hosszú liverpooliak bocsátkoznának le a várhegy lejtőjén.

Veszprém nem tartozik a közönséges vidéki városok közé; szűk utcái, sziklás hegyi ösvényei, középkorias várkastélyai még most is tele vannak romantikával. Az író, a kinek hamisítatlan történeti hangulatra van szüksége, alig tehet okosabbat, mint ha a csöndes veszprémi vár egy vaskosaras házába zárkózik el a világ elől. Míg szeméi előtt a kékelő csatári domb-lánc húzódik el a távoli égboltozat peremén, lelkét minden bizonynyal át fogja járni a Frater György korabeli Magyarországot levegője, a mikor néha óvatos török csapatok bukkantak elő a kanyargó Séd folyó völgyéből.

A kiben van egy kis fogékonyosság a természeti szépségek iránt, álljon egy decemberi délután a vár éjszakai bástyájára, mely közel a Gizella királyné földalatti kápolnájához, merészen, száz méternyi magasságban, ngrik ki az apró házak amfiteátrumra fölé. A vén szemínárium, a szélvészjárta kanonoki házak alatt mint egy fehér kigyó húzódik el a Kádárta felé a Séd folyó, a nagy malomkerekekről kristályos üvegcsapok függenek alá, a havas házak szoros körben övezik körül a Szent Benedekről elnevezett mészhegyvet. A völgynek szakasztott olyan a képe, mintha a svájci Engadinből csempészték volna ide, távolról a Papod büszke orma tör égnék, tar fején hófehér sípkával. És hátunk mögött megszólal a nagy székesegyház harangja, mely alatt, a sárbolt pislakoló világosságában, Veszprém elhunyt püspökei aluszszák örök álmukat, nehéz, halotti ornátusban...

Sok száz esztendővel ezelőtt, hogy Szent István az első veszprémi püspököt kinevezte, mikor még büszke római katonák hajtották rabigába a népeket, itt, a Bakony völgyében már fegyveres csapatok ütöttek tanyát. A népvándorlás vihara végig söpörte az egész Bakonyt. Nagy Károly a veszprémi várhegy ormáról tekintett szét a ködösen úszó vidékre. Itt vették le a Szvatopluk király megfogott seregét, Kupa vezér rakoncátlan hada itt hajolt meg a kereszt szelid hatalma előtt. Gizella királyné itt borult térdre a templom hideg kövein, az ódon egyházi ruhák penészes selyme az ő bőkezűségét hirdeti. És a veszprémi erdők eszondjéit sokszor verte föl a vadászok harsogó kürtje, a mikor Hollós Mátyás itt üldözte a szarvasokat, aranyos udvari kíséretével...

A királyok nem pihennek meg többé Veszprémben, török és labancz csapatok nem ostromolják dűledező várfalait. A várbán nem a szoldos katonák nehéz léptei hallatszanak, hanem a pirososkás kanonokok kopogása, a püspöki fogat kerekének gördülése. A *Vigyázó torony* erkélyéről nem énekel többé a muezzin a világos tavaszi éjszakában, hanem a városi tüzoltó viraszt a szunnyadó házak fölött. A kis toronyablak tűzpontja vérpírosan csillog a magasságban, s

VESZPRÉM.

Háry Gyula rajza.

az álmos emberek nyugodtan, bizalommal dörmögik, mielőtt ágyaikba térnének:

— «Nem lehet bajunk, hiszen egy éber szem őrködik fölöttünk»...

Ez az éber szem látta meg elsőben esütőtörtőn, a hogy a Cserhát felől, a dühöngő orkán porából, egy hatalmas láng tör az ég felé, mely félelmesen bontogatja szárnyait. És a tüzoltótanya telefonján a kis kalapács ijedten ütődött a harang ezüstös ércéhez, s egy rémült hang dadogva jelezte:

— «A Kőkep-utca lángban áll»...

És a nagy, lángvörös madár végigröpült a tiszta, kis Kőkep-utczán, a palotai út magas háztetőin, befordult a Cserhát-utczába, majd végig söpörte szárnyával a nagy, poros Vásárteret. És nem telt bele huszonnégy óra, a kőfalak, a czik-czakos zsindeletetők, muskátli ablakok, az élénk boltok, az útmelléki akácok helyén nem volt egyéb, mint hamu, piszkos pernye, füstölő omladék, melyen kétezer koldusbotra jutott ült üres szívvel, vörös, kiszáradt szemekkel.

Mit csináljon a város ezzel a kétezer koldussal? Hiszen Veszprém szegény, a pénztár jó időkben is üres. De az üres pénztár egy zugában minden héten akad néhány gyűrődött forint, s szombat délután tele van a városház udvara szegényekkel, rokkantakkal, özvegyekkel, a kiknek rendesen kijár a pótdoból elszakított heti pénz. A szegény Veszprém mindig jöszívű volt az ő szegényeihez, s nem egészen érthetetlen a veszprémi koldus bűszkesége, a kinek egy nap seprőt nyomtak a kezébe, hogy az utcák csinosításában segídhessenek.

— «Még csak az kellene, — indígnalódott, — nem azért lettem én koldus, hogy az utcákat söpörjem»...

A veszprémi tanács évi költségében rendszeres a koldusok illetménye, s minden embernek jut annyi, hogy vasárnap tisztességes ebédet főzzen... De mit lehet kezdeni kétezer fölözragadt koldussal? Ha a jó emberek szíve meg nem könyörül e nyomorultakon, az idén Veszprémben sem lesz jobb világ, mint tavaly az árvai hegyek között...

Az 1887-iki tüzvészt valahogy kiheverte Veszprém; most szép cserépszindelyes házak állanak a Temető-hegy fensikján, bár az építkezés nem

igen történhetett meg erősebb telekkönyvi beavatkozás nélkül... De mi volt ez a tűz a mostanihoz képest? Kétszáz ház romokban hever, s többnyire jómódu emberek állanak megrongyolt ruhában az útszélen. Vagyonos kereskedők elpusztultak, szegény mesteremberek sirva nézték, a mint szerszámaik porrá váltak a lángok között. A lutheránus templom magas fala összeomlott, a lutheránus és zsidó iskola földig égett. A pap, a tanító sápadtan bolyongnak az utcákon. A szorgalmas, tarsolyos kis csapat hosszú időkre kivonult a megkopott padok közül, a szpiritusba rakott kigyók, a kitömött madarak csunya tűzhalált szenvedtek. Vajjon mikor zendül föl megint a lelkes ének e derék kis diákok ajkain?...

Éljének bár száz esztendő, a veszprémiek sohasem felelik el ezt a borzalmas negyvennyolc órát! Mennyi tragédia, milyen áradata a könnyeknek! Egy négy éves, édes baba ép a tüzvész napján mondott örök bucsút kis ágyas-kájának, hűségecs ölmekatonáinak, s Czinczinek, a nagy fehérszörű ezicának. Épen a szerencsétlenség órájában akarták eltemetni a Czinczi szegény kis barátját, de a tűz ott ütött ki a szomszédban. A szülők hönk alá kapták a koporsót, hogy a holt babát megmentésék, de a tűz nyomon követte őket. Egy óra múlva már a nagy-szülék házát is nyaldosták a lángok, s a kis halott a jó nagymamánál sem volt többé biztonságban... Vített tovább, tovább, s a mezőn tették le, az isten szabad ege alá... És itt f... a szegény kis halott késő éjszakáig, míg a Czinczi, a hű ezicza-barátné ott égett a lángok között...

Meghalt egy anya, gyermekével a szíve alatt. Leégett a kórház egész vidéke és a betegek félreeső asylymútái csak nagy fáradsággal tudták megmenteni a lángok közül. A temető szélső bokrait is megperzselt a haragos tűzmadár...

A kinek gyermeke van és vidám otthona, nem esnek-e meg a szíve a nyomorult, otthon nélkül való koldusokon?...

SZOMAHÁZY ISTVÁN.

AZ ARANY RÓZSA.

Évszázadok óta hagyományos szokás, hogy a római pápa egy-egy katolikus kitűzőségeket, az utóbbi időkben csaknem kizárólag fejedelmi nőknék, erényük és jó cselekedeteik jutalmául arany rózsát küld. Az idén is elkészült már a híres arany rózsza, de még nem bizonyos, ki

kapja meg; valószínű, hogy a kitüntetett hölgy Margit Zsófia főhercegnő, Albert württembergi herceg neje lesz, ki tudvalevőleg azelőtt több éven át a prágai nemes hölgyek rendjének főnöke volt s vallásos buzgalomáról ismeretes. Nem az első eset újabb időkben sem, hogy a pápa a mi uralkodó családunkat tünteti ki; a jelenlegi pápa többek között Stefánia trónörökösnek s a spanyol regens királynőnek küldött arany rózsákat. Az az arany róza, melynek képét most bemutatjuk, szintén XIII. Leo pápa adománya Carnot francia köztársasági elnök nevének.

Közhit szerint az arany róza adományozását már IV. Leo pápa elhatározta a XI-ik században, s csakugyan azután már sűrűn találkozunk e szokással még hivatalos iratokban is. Kezdetben kiváló római uraknak, később külföldi fejedelmeknek is ajándékozták az arany rózsát, de később, már régi idő óta, csak fejedelmi nőknek. Az adományozás mindenkor nagy szertartásokkal jár. Ha az, a kinek a róza száma van, Rómában időzik, a pápa rendszeresen személyesen külön audiencián adja át. Ha távol van, a rózsát külön magasrangú pápai küldött viszi, legtöbbször a pápa sajátkezűleg irt levelével együtt. A rózsát a pápa rendszeren ünnepes nagy mise alkalmával valamely böjtvásárnap külön is meg szokta szentelni. A pápa ily alkalommal régebben fejérek levon ment a lateráni templomba, hol a szertartás történt; jelenleg a sextini kápolnában végzik a szertartást. A pápa alában és stólaban egy külön e célra megfelelő imát olvas fel, s megáldva a rózsát, az oltáron tartja egész a mise végéig.

Az arany róza alakja az idők folyamán nagyon változott. Bendenem egyetlen virágból áll, hanem egész arany galyból, melyen a virágon kívül levelek, tövisek és bíbók is vannak s a cserép, melybe a galyat elhelyezik, a feliraton kívül drága kövekkel van megrakva. Régebben az arany róza a sok gyémánt, rubin s más drágakő díszítés folytán igen sokba került, ma rendszeren már csak maga a róza arany, az edény aranyozott ezüst s a drágakövek nagy része hiányzik, de azért még jelenleg is több ezer forint az anyag értéke s ezenkívül a legtöbb arany róza valóban műremek. Szokásban van azért, hogy a megajándékozott fejedelmi nők az arany rózsáért viszonzajándékot adnak, mely rendszeren még több értékű. Különben is a pápa ajándéknál nem az anyag értéke a fő s ezért helyesen írta III. Callixtus pápa, midőn VII. Károly francia királynak küldötte az arany rózsát: «Nem az ajándék értékét kell nézni, hanem magasabb jelentőségének becsét kell felogni.» Természetes, hogy ez nem zárja ki a tévedést. Sokszor gúnyolódtak pl. azon, hogy egykor Izabella spanyol királynő is megkapta az arany rózsát keresztényi kiváló erejének elismerésül.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Kisfaludi Kisfaludy Sándor minden munkái. Negyedik kiadás. Kiadja Annyal Dávid. Budapest, Franklin-Társulat, 1892—1893. I—VIII. kötet. Ára füzve 12 frt. A Franklin-társulattól elég néhány nappal Kisfaludy Károly összes munkáinak új kiadása után Kisfaludy Sándor minden munkáinak új kiadása jelent meg. Ez új kiadásban össze van gyűjtve mindaz, a mit Toldy kiadott Kisfaludy Sándor munkái összes kiadásában és a «Hátrahagyott Munkák»-ban. Továbbá össze van itt gyűjtve Kisfaludy Sándornak több oly szétszórtan megjelent munkája, melyet Toldy még nem vet fel kiadásába. Megemlíti ezek közül a «Napló és a Francia fogságom» című művet, s a «Hozott szótát a magyar Nemességhez». Sőt eddig kiadatlan munkái is jelennek meg e kiadásban, mint például az «I. Ferenc királynak» című vers, több verses töredék és gondolat, az «Autobiographiai Jegyzetek», Kisfaludy egy mezei beszéde, a «Tánczról» irt töredékes értekezése és végül «Bánk» című tragédiája. Ez utóbbi kiválóan fontos s noha nem vetekedhet Katona remekművével, irodalomtörténeti szempontból rendkívül érdekes. Különösen gazdag e kiadásban Kisfaludy leveleinek gyűjteménye, mely 165, nagyobb részt eddig kiadatlan, vagy össze nem gyűjtött levelekből áll. E levelek új világot vetnek Kisfaludy életének történetére, s az akkori irodalmi viszonyokra.

A kiadó jegyzetekkel kísérté a kiadást. E jegyzetekben a variánsokon, a bibliographiai és irodalomtörténeti adatokon kívül Kisfaludy több töredékét, tervekrajzát, vagy másnéven dolgozatát találjuk, melyek mindannyian fontosak vagy életrajzi, vagy irodalmi szempontból, vagy művei belső s külső történetének ismeretére nézve. Megemlíti még, hogy a kiadó életrajzi vázlatot is csatolt kiadáshoz.

Békassy Helén költeményei. Mély érzésű gazdag női kedély megnyilatkozását látjuk a 96 lapra terjedő csinos kiállítású kötetben, mely Budapestten nem rég hagyta el a sajtót. Az alaphang a boldogtalan szerelem fájó panaszja, mely úgy sóhajt végig az egész kötetben, mint a szél az erdőn, ősi levélhulláskor. Csöndes, fájdalmas lemondás és mély borongás szól hozzánk a többnyire dalszerű költeményekből s abból a 16 valódi kis daltól, mely a kötetet bezárja. Képeit a költőnő a természetből veszi, mely iránt élénk fogékonysággal viseltetik s ez a fogékonyság sok festői elemet visz költeményeibe. Békassy Helén

AZ ARANY RÓZSA.

kedélyének mélysége azonban nem szerelmi daliban nyilatkozik legerősebben, hanem abban a költeményében melyet a nagy világba kilépő öcséséhez intéz, ki előbb csak testvérkéje, aranyos, piczi játékszere volt, míg egy másik gondosabb szeretet sugára áradt mindkettejükre; de jött a szörnyű nap, ma kura maradtak s a komoly leányka a kis fűnek testvérből egyszerre anyja lett s az anyai szeretet ezer agódaival ad jő tanácsokat a fölserdült fűnek, ki a gondos testvér-anya kezei alól az életbe lép. Melegen érző, nemes szívre mutat a «Segítsd a szenvedőt» című költemény is, de a hol nem saját érzelmeit festi, hanem idegen kedélyállapotnak akar tolmácsa lenni, például a «Fogyó dala», a «Sipka-hegyszorosban csend van» című költeményekben, elhagyja a költői ihlet s iskolai feladathoz hasonló lapos dolgozatokat nyújt. Békassy Helén a külförmát is elég csinosan kezeli, rimeit ugyan nem mindig válogatja gondosan, ezt azonban határozott hibául csak ott röjtük fel, a hol trocheusi lábat jámbussal rimeltet, pl. utaztunk fel — egymással el, értem el — szálljak fel, érem — mint én; ilyen fulbántó rímek azonban csak elvétve fordulnak elő. A költemények nyelve is elég csinos, elég

gondos. A kötetből mutatványtúl idejegyzünk egy pár dalt.

1. Uj fánysugárra ébred És megreszket egy álom Erdő, mező, liget — A szívnek mélyiben — Minden virul, föléled, Már olyan régen várom, Ez tán a kikelet! Ez tán a szerelem!

2. Elnézem sokszor én A fényes csillagot, Mely fenn az ég sötét ivén Oly gyönyörűn ragyog!

Bár volnék csillag én Az égboltozaton — Neked ragyognék, csak neked Magányos úton

3. Mily fényes volt a szép tavasz Mégis elhervadt, Mily égő volt a szerelem, Mégis elhervadt!

Mint énekelt a kis madár Mégis elhallgatott, — Mint szeretett a kedvesem És mégis elhagyott!

4. Van nekem egy régi Egy elhervadt róza Imádságos könyvem, — Szirmai alatta, Egy sor írás benne Egyszer réges-régen, Megízgatva könynyel. A kedvesem adta.

S ezeket nagy gonddal Megörzöm én szépen, — Más a szerelmünkől Ugy sem maradt nekem!

A Franklin-társulat kiadásában újabban megjelentek: «Stilisztika», a magyar írásmód törvényeinek ismertetése, középiskolák számára írta Szántó Kálmán, kitől már több iskolai könyv van használatban, s ki ez újabb könyvében szakítani igyekszik azzal az iskolai kényelmes rendszerrel, mely a stílusra nézve meghatározott törvényeket állít föl a régi klasszikus minták szerint. Szántó a stílus tanítását két fő tényezőre alapítja: a nyelvre és az író szellemére. Bőlválmányokat is nyújt a stílus fajok ismertetéséhez, prózát és költeményeket, neves íróinktól és költőinktől. Ára 1 frt 20 kr. — «A katolikus országos autonómiairól, írta Csorba Ferencz, ki e most újlag napirenden levő kérdésről már két év előtt írt a «Budapesti Szemle»-be s ezt a dolgozatát, némileg átdolgozva bocsátja most közre 32 oldalnyi füzetben. A szerző meggyőződése az, hogy a kath. orsz. autonómia testet nem az egyháztól nyerne, hanem az államtól, ha a főpapi irányítás mellett létesíteni szándékolt autonómia javára elkoboznák az állam kezén levő egyházi vonatkozású vagyont, valamint azon befolyás jó részét, melyet az állam a kath. egyházat érdeklő ügyekre közjogunk értelmében gyakorol. Ára 30 kr.

Az 1844-ik évi országgyűlési tárgyalások naplója a papi javakról; írta Kovács Ferencz. Külön lenyomat a szerzőnek az «1834—44-iki országgyűlés kerületi ülésének naplója» című sajtó alatt levő munkájából. Kovács a pozsonyi országgyűlésen Csongrád követének írta volt, 1861-ben 1881—84-ben pedig orsz. képviselő. A pozsonyi országgyűlés üléséről és eseményeiről saját jegyzetei alapján számolhat be. Már ez is érdekes, mert a pozsonyi diétákról csak hézagok s tudósítások. De érdekes maga a tárgy is, az 1844-iki országgyűlés tárgyalásai Borsodvármegyének 1841-ben az ország valamennyi törvényhatóságához intézett körlevele fölött, mely arra hivatkozva, hogy a «jelenkor érte és érezi az idő lelkét», a kath. papi birtokokra hívja föl a figyelmet, s törvényekre hivatkozva, hogy azok jövedelmei közhasznúnak látott célokra fordíthatók, — arra hívja föl a törvényhatóságokat, hogy az országgyűlésre küldendő követeket utasítaná, hogy a papi javak célzott tévesztő használatát ellen forduljanak, s csak annyit hagyjanak meg, mennyi az isteni tiszteletre s azok díszes fenntartására szükséges, a többi pedig népnevelési és közoktatási célokra rendeltessék. Az e felett folyt országgyűlési tárgyalásokat részletesen ismerteti a füzet.

Tanulmányok, a magyar ifjuság és művelt közönség számára, írta Szitnyai Elek. Kiadta a Franklin-társulat, melynél a szerzőnek csak a mult évben jelent meg «Levelek egy tanuló ifjúhoz» című munkája. Az itt megkezdett elvből kiindulva halad a szerző, hogy a szép és jó eszméit hirdesse s a nemes eszmék vezérlő ereje iránt ébressze föl a fogékony-

ságot. Az irodalom jeleseinek műveiből, költőkből gyűjt össze tanulságokat, felhasználva saját jegyzeteit, melyeket gimnáziumi előadásra készített. A könyv jelentékeny része a szerző gimnáziumi előadásának feldolgozása, oly tanáré, ki öntudatosan és önállóan dolgozik. Fölvette könyvébe a különböző alkalmakkor tartott beszédek is. Az irodalom történelem, műveltségi historia, kritika, költészet példái, — a régiebb korból ép úgy, mint a magyar költészetből, — alkotják az anyagot, melyet Szitnyai Elek feldolgozott az okulás számára. Ára 1 frt.

A jeles írók iskolai tárában (kiadja a Franklin-társulat) megjelent Cicerónak Sulla mellett tartott beszéde: M. Tullius Cicero pro P. Sulla oratio. Dr. Cserép József főgimnáziumi tanár, ki a Sestius mellett tartott beszédet is sajtó alá rendezte és magyarázta, látta el ezt is bevezetéssel, világos magyarázattal, mely a beszéd történetével is megismerteti. A latin eredetben közölt beszédet is sok felvilágosító jegyzet kíséri. Ára 30 krajczár.

Törvénykiadás. Ráth Mór kiadásában megjelent az állami tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló 1893-iki IV-ik törvény-cikk. Ára 60 kr.

Leány-álomok ezim jelent meg a «Szépirodalmi könyvtár» legújabb kötete s négy elbeszélést közöl Szabóné-Nogall Jankától, a ki egyszerű keresetlenségével, érzésével, gyöngéd előadásával és formásan dolgozott tárgyával női írónk közt sok rokonszenvet és figyelmet gerjesztett maga iránt. Az elbeszélések: «Leány-álomok», «Csend», «Titkos szerelem», «Kőbor tüzek», — mindenik kellemes olvasmány. Ára 1 frt.

Mihály herceg szobra és a színház.

A székesegyház.

Az egyetem.

KÉPEK BELGRÁDBÓL. — Klösz György fényképei után.

Döntvénytar, a kir. Kuria, a kir. ítélőtábla és pénzügyi közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatai. Jegyzetekkel ellátva kiadja a «Jogtudományi Közlöny» szerkesztősége. Új folyam; XXXIV. kötet. Megjelent a Franklin-társulattól; ára 2 frt.

Önkormányzatunk, mint alkotmányos garancia, írta Moskovitz Iván. A közigazgatás államosításának szükségét fejtegeti, s arra kíván hatni, hogy a társadalom mérvadó rétegei tudományos tárgyalással tegyék tanulmányuk tárgyává a reformot. A röpirat Grill Károly könyvkereskedésének bizománya.

Ágnes, regény, írta Gonda Dezső. A regény hősnője, Ágnes egy szerencsétlen ember leánya, kinek atyját öngyilkosságba kergette egy uszoris. A leány nyomorba jut, s az uszoris rátalál, szerelemre gyulad iránta, s e szerelemben lesz aztán bűnhődése. Az író, ki mint több lap párisi levelezője tette magát ismeretessé, nem csekély írói hivatottsággal készítette el első regényét, s a mese megalkotásában, fejlesztésében sok ép érzéket tanusít. Tárgyától azonban gyakran eltér, hosszadalmas lesz, a leírásokban a cselekvény haladásának hátrányára terjeszkedik. Erőtlen, csinos részleteket a regény így sem nélkülöz, s jó tulajdonsága, hogy az olvasásra is megtartja az érdeklődést. Singer és Wolfner könyvkereskedése adta ki.

Történetek, tizenkét novella, írta Vojtkó Pál. Könnyű dolgok, elég folyékonyan megírva. Látszik, hogy a szerző még kezdő, a kitől azonban remélünk lehet. Könyve Kolozsvárt jelent meg s ára 1 frt.

A magyar írók élete és munkái című érdemes vállalatból, melyet az akadémia támogatása mellett Szinnyei József oly lelkiismeretes gonddal szerkeszt, megjelent a 18 füzet is, mely a II. kötet 9. füzeté s az Ember — Exner nevek közötti részt tartalmazza. Kiadja Hornyánszky Viktor s egy füzet ára 50 kr.

Illusztrált magyar irodalomtörténet. Az Athenaeum kiadásában és Beöthy Zsolt szerkesztése mellett megindult «Magyar irodalomtörténet» című illusztrált munkából megjelent a második füzet, melynek tartalmát Erdélyi Pál cikkeknek, a «Pogánykori költészet emléke»-nek befejező része és Lánzy Gyula dolgozata: «Magyarság az Árpádok korában» teszik. A füzet mellé két melléklet van csatolva; az egyik Quintus Curtius Corvin-codex kötetének hátsó táblája színes nyomtatásban, a másik a budai krónikából vett ábrázolat, mely Szent Lászlónak a leányt rabló kunnal történt mérközését tünteti föl. Egyes füzetek ára 40 kr.

Akadémiai kiadványok. Péró lázadása, dr. Márki Sándornak az akadémian tartott székfoglaló értekezése 96 lapra terjedő önálló füzetben megjelent. Hazai újabb történetünk egyik rendkívül érdekes eseményét írja le új adatok alapján, az 1735-iki

paraszt lázadást, melyet szentandrási földművesek indítottak, s az Araddal szomszédos megyék vettek részt benne, a rácz Szegedincz Peró vezetésével. Ára 60 kr. — Az Akadémiai Értesítő legújabb füzetében adja Rákosi Jenő jelentését a legutóbbi Teleki-pályázat eredményéről, Szász Károlytól a Farkas-Raskó pályázatról; ezeken kívül több akadémiái felolvasásból közöl részleteket, végül az akadémia pártfogásában megjelenő folyóiratokat, az akadémia jegyzőkönyveit, az ajánlott tagok névsorát. — A matematikai és természettudományi értesítő legutóbbi füzetében, a III-ik osztály a decemberi és januári ülésein tartott szakközlési felolvasásait közli.

Török történeti források magyarul. A tud. akadémia már megindította a török történetirők hazánkra vonatkozó följegyzéseinek kiadását magyar fordításban, s egyik képzett fiatal orientalistánkat Thury Józsefet bízta meg a fordítással.

Az első kötet most jelent meg **Török történetirők** ezimben, s öt török történetirő följegyzéseit találjuk. Ezek az 1486-iki Nevten, és Nezi, kik az Ozmán-ház történetét írták, Tursum bég, a hódító Mohamed írója, Szad-eddin, ki a «történetek koronája» című művében az ozmánok történetét 1520-ig lehozta, s Kemalpaszáde, ki a mohácsi ütközetet

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia ápril 17-iki ülésén Tóth Lőrincz elnököl s két székfoglaló értekezés volt napirenden.

Láng Lajos, mint rendes tag tartotta az első székfoglalót **Magyarország adóstatistikájáról.** Szabad előadásban értekezett és a számszerű adatokat olvasott jegyzetekből. Kiemelte, hogy Magyarország adórendszerének jellegét a közvetett adók adják meg, miután összes adóink 60%-a közvetett, adóink 40%-a egyenes adó. Összes adószolgáltatásunk az egész országra nézve 14 frt 75 krt tesz ki fejenként. Ebből Budapest fővárosra (pénzügyigazgatóságok szerint) esik fejenként 82 frt, Fiumében 34 frt, Pozsonyban 23, Kassán 21, Zomborban, Nagyszombatban, Debreczenben 19, Temesvárott, Sopronban, Székesfehérváron, Szegeden és Győrött átlag 18—18

frtot fizetnek fejnek. Legkisebb az adószolgáltatás Mármaros-Szigeten (7 frt), Tordán, Beregszászon, Deesen és Trencsúben (8 frt), továbbá Sz.-Udvarhelyen, Alsó-Kubinban, Segesvárt, Lugoson és Nagy-Károlyban (9 frt). Körülbeli hasonló arányokat mutatnak az összes követtelt adók, melyekben az országos megterhelés fejéknél 8 frt 89 kr. Az egyes adók főleg a földadók arányában terhelik a lakosságot. A fejenkénti teher a fővárosban 25 frt, Fiumében 13 frt, a tiz legerősebben megterhelt kerületben 7.39 frttól 9.31 frtig, a tiz legkevesebbre megterhelt kerületben 2.75 frttől 4 frtig. Végül megköszönte rendes tagjai választását. A nagy figyelemmel hallgatott előadást élénken megélték. Ezután Nagy Gyula lev. tag tartotta meg székfoglalóját a közepkori közéjegyzi intézményről, melynek keletkezését érdekesen fejtegeti. Magyarországon csak a XIV. században kezdett elterjedni az egyházi bíróságok révén. A felolvastat megélték.

A Petőfi-társaság ápril 16-iki felolvasó ülésén, melyen Komócsy József elnököl, nagy közönség gyűlt össze. Jakab Ödönnek 'A bubí' című rajza, melyet Torkos László olvasott fel, egy gyermek apró szépségeit rajzolja, melyeket a szülők igyekeznek kielégíteni. A kis rajzot a közönség megtapsolta. Ábrányi Emil a 'Távírófa' című költeményét mutatta be, melyben leírja, hogy a lombos fák mint feleselnek, gonyolodnak a száraz, pusztító távírófával; csak egy jávorfa szánja a szépséget, de ez visszautasítja a részvételt; büszke, mert egy világ fut át drótfáin s a gondolat örök tüzeben ég. A jávorfa azt feleli erre, hogy még sem irigyeli a távíró fáját, mert nincs benne élet. A közönség tetszéssel fogadta a költeményt.

MI UJSÁG?

* A belgrádi nagy napok. Az ápril 13-iki államcsíny hírére sok idegen érkezett Belgrádba, s e hó 14-ikén este már észre lehetett venni, hogy a szerb város sokkal nagyobb mozgalmasságot a nevezetes események mellett nem csupán a belgrádi lakosság szorgalmazta, hanem a vidék, sőt számos külföldi, kik közt első volt a budapesti és bécsi hírlapírók, kik a befolyásos személyiségektől igyekeztek minél többet megtudni. Lapunk részéről Jantjyk Mátyás rajzoló művész utazott el Belgrádba, hogy az eseményekről illusztrációkat készítsen.

Az idegenek szabadon járhattak-kelthettek, zaklatásoknak nem voltak kitéve, de rajzolónak mégis tapasztalnia kellett, hogy rendkívüli események rendkívüli intézkedéseket vonnak magok után. E hó 15-ikén még a volt miniszter és regének lakásait katonaság és rendőrség őrizte, nehogy a tömeg ellenességét éreztesse velök. Risztics volt regens egyemeletes sarokháza a konaktól alig kétszáz lépésnyire van. Lovas katonák, rendőrök álltak itt is. Rajzolónk a házról vizlátot készített épen, mikor a rendőrnök bérkocsin oda érkezett és előbb szerbül, majd franczián szólította meg. Így szólott hozzá: 'Talán nem tudja, mik történtek itt? Tudnia kellene, hogy itt most a katonaság parancsol, s az nem érti a tréfát. Megtiltom, hogy akár ma, akár holnap valami rajzot készítsen.' Ezután rajzolónk lakásait kérdezte meg. A rendőrség és katonaság folyton az utcákon cirkált, a nagyobb csoportosulásokat megakadályozta, erőszakoskodás azonban sehol sem történt. E hó 16-ikán, vasárnap azonban már szabadon gyülehetett össze a tömeg, s el is volt leve egészen a konaktól a székesegyházig terjedő rész, hogy lássák a fiatal királyt, a mint a hálaadó isteni tiszteletre vonul. A katonaság és az iskolák tanulói álltak sorfalat. Megjelent a lovas testőrség is, s fél 11 órákor a konak előtt hársány vezényszó, azután a szerb himnusz hangzott föl, s látható lett a király fogata: négy üléses hintó, két nagy fekete lóval, ezüstös szerszámmal. Lassan haladt a hintó, az ifjú királyt jól lehetett látni, és hangzott folytonosan a 'szívó'. Sándor király alakja mindenkit meglepett. Korához képest nagyon kifejlett; válla széles, barna kórszakállá férfias teszi. Ezredesi egyenruhájába volt öltözve, vállán kópény. Fehér keztény kezét minden lépten-nyomon csákökjához kellett emelnie, hogy fogadja a riadalmas köszöntéseket. Balján Dokics úr, volt nevelője és most miniszterelnök, fekete kabátban, nyakán egy rendjel vörös-fehér szalaga. Komoly, gondolkodó, sovány arc, szürkőbarnó menő barna, hosszú szakállal körítve. A királyt két udvari kocsis követte miniszterekkel, a főtisztekkel, aztán négy vagy öt más kocsis, végül a testőrség. Az ágyúk döngtek, a székesegyházban Mihály metropolita megáldotta a királyt, a nép pedig folyton zívózott és örömrivalgással kísérte vissza a királyt a konakba, hol aztán az egyház, a főhivatalok fejezték ki a hódolatot és megjelentek a külföldi képviselők is.

Sándor király névátírását is közlökt itt. Az aláírását a király egyik arczképéről vették, mely Popovics V. István, a budapesti Thokólyanum felügyelőjének birtokában van.

Alekszander.

A bolgár fejedelem menyegzője. Füzze mellett a Villa Pianoróban ápril 20-ikán volt Ferdinánd bolgár fejedelem esküvője Mária Lujza pármái hercegnővel. A Bourbon- és Koburg-család számos tagja megjelent. Ott volt a fejedelem édesanyja, Klementina hercegnő, a fejedelem nővére, Klótild főhercegnő, Don Karlos, a spanyol trónkövetelő, a kik engem oly boldogságba fűrésztnek, hogy annak csak egy csekélyke részét se tudom viszonzni. — De addig is, míg Szegedre megyek, elküldöm önöknek ezt (egy falon függő nagyobb arczképére mutatott) az arczképemet ajándékba a Dugonics-társasághoz és mondják meg a szegedi nőknél, hogy ne haragudjanak rám, a miért most ohajukat nem teljesíthetem. Ezután humorosan beszélgetett a gyengélkedő kószorus író a deputáció tagjaival, jórészt szegedi élményeiről.

Debreczen és Lőcse városok e hó 19-iki közgyűlésökön választották Jókait diszpolgáru. Pécs városa a diszpolgárság mellett azzal is ünnepli Jókait, hogy a Kis-tér Jókai-térnek nevezi el.

A millennium és az esztergomi főképtalan. Az esztergomi főképtalan e hó 16-iki nyilvánulásán elhatározta, hogy a Budapestre tervezett Szent-István szoborra ezer arany koronát ad, ezenkívül 2000 magyar aranykoronából elő pályadíjat tűz ki Szent István király életleírására.

Az idegen kézzel leirt mű, a pályázó szerzőnek nevére rejtő levél kíséretében 1895. évi január 1-ig, a főképtalannak ezimezve, Esztergomba küldendő. Kellő bírálat után az eredményt 1895. év első felében fog nyilvánosságra hozatni s a legjobbnak találandó mű szerzőjének a pályadíj fele vagyis 1000 arany korona azonnal, a másik 1000 arany korona pedig a műnek nyomtatásban való megjelenésekor fog kiszolgáltatni.

Emin pasáról. Már sokszor kelt világgá, hogy az Afrika-járó tudós Emin pasa meghalt, de a hírek valótlanoknak bizonyultak. Most újra ily hír jött Zanzibárból. E szerint a benszülőttekkel vívott harcban megölték.

Andrássy mauzóleum. Az Andrássy-család tőke-terebesi kastélyának parkjában gyönyörű mauzóleumot építtetett az elhunyt nagy államférfi, Andrássy Gyula gróf teteme számára. A mauzóleum főkéksége az a márvány-szarkofág, a melyet a család megbízásából Zala György szobrász készített. A görög stílus szarkofágra egy busuló női alak borul, a melyhez a megboldogult leánya, Ilona grófnő, Bathány Lajos fűmei kormányzó felesége ill. modelt a művészeknek. — A művész most fejezte be Andrássy Gyula gróf domborművű mellszobrát. Andrássy tábornok díszruhát visel s a mellképet övező keret felső részébe Andrássy jelszava van vésvé: 'Fidelitate et fortitudine.' A reliefet Andrássy Géza gróf rendelte meg a művésznél s fehér márványban kifaryagat. A pályázatban csak hazai művészek vehettek részt. A szoborra e hó 15-ikéig 71,247 frt gyűlt össze, a be nem küldött gyűjtés eredménye 3240 frt.

* Törs Kálmán sírmelegítésé utjában a következő adományok érkeztek: Ceernátony Lajos 5 frt, Freckay János 5 frt. A lapunk múlt számában kimutatott összeggel együtt begyűlt eddig összesen 349 frt. A még begyűlt adományokról lapjaink szintén nyilvánosan fognak számot adni.

A tüzvészek. A sok tüzvész, mely az utóbbi napokban annyi közöset pusztított el, s városaink közül Veszprém, Kalocsa és Jászladány hosszú időközéig fogják a keserves csapás súlyát, — a társadalom részvétét nem hagyhatta érintetlenül s az emberszeretettel országosra fázódzik, hogy enyhítse a nyomort. Gyűjtéseket rendeznek s az adakozás sikere érdekében különböző módokról gondoskodnak. A jótékony egyesületek közül első volt a 'Jó szív' egyesület, mely a csapások hírére azonnal segítségét küldött a szerencsétleneknek. A király a veszprémi tüzkárosultaknak ezer frtot adományozott, ugyanily összeget szavazott meg Budapest főváros közgyűlése. Az 'Othom' írói kör pedig nagy gyűjtésre kezdett mozgalmat s a fővárosban népanneplét terveznek s ezen kívül albumot szándékoznak kiadni.

A honfoglalás képe panorámában. Feszty Árpád festő-művésznünk kezdeményezésére társaság alakult, mely a városligetben nagy panorámát épített. A honfoglalás képét fogják itt bemutatni, egy óriás körképet, melyen a Benczúr-féle mesteriskola több tagja már régebben dolgozik nagy buzgósággal.

A körképet Szent István napján aka-ják bemutatni. Feszty Árpád készítette a kompozíciót. Vágó Pál a lovasszapatokat s azok egyes alakjait rajzolja, Ujváry Ignác, a táj és a felleges éj felrajzolásában és festésében munkatársak Fesztynek, míg Pap Henrik és Pállya a temérek alakhoz külön tanulmányokat s teljesen befejezett rajzokat készítenek, melyeket többnyire éjjel, vetítő gép segítségével visznek át a vászonra. Spányi Béla a szabadban gyűjti még mindig a gazdagon változatos területhez a részlet-tanulmányokat. Ugy a történelmi emlékekből, mint az azo.l.kal vonatkozásban álló hazai tájakról a közreműködő művészek oly érdekes anyagot halmoztak össze, hogy ez a körkép mint történelmi festmény is maradóan értéki műve lesz a magyar művészetnek.

Mátyás király szobra Kolozsvárról. Kolozsvár városa Matyás király szobrának felállításával fogja ünnepelni a millenniumát. A szoborbizottság e hó 9-iki gyűlésen elhatározta, hogy a millenniumra okvetlenül el kell készülnie a szobornak. Lovasszobrot akarunk, melyet a főtéri gót templom mellé fognak állítani. A legközelebbi ülésen kiírják a pályázatot, melyben csak magyar művészek vehetnek részt. A szoborbizottságnak 60,000 forintja van, ennek kiegészítése végett országosra megkezdik újra a gyűjtést. A szoborbizottság titkárává dr. Ferenczi Zoltánt, az egyetemi könyvtár igazgatóját választotta meg.

Lehel szobra. Jászberényben mozgalom indult meg, hogy a millenniumra ajások fővárosában Lehelnek szobrot állítsanak. Reménylik, hogy Jászberény városa, ha a szobrot fel akarja állítani, nemcsak az egész Jászság, de az ország támogatására is számíthat.

Liszt szobra Sopronban. Sopron városa szobrot emel a vármegye híres szülötének, Liszt Ferencnek. A szép mellszobor, mely Tünger jeles szobrász alkotása, már teljesen elkészült. A szobrot közvetlen a színház előtt lévő térségen fogják elhelyezni. A leplezés szept. 2-ikán lesz.

Fadrusz János feszülete. A műcsarnok legutóbbi kiállításán méltán feltűnt egy feszület, melyet Fadrusz János fiatal szobrász készített. A képzőművészeti társulat az ezer forintot díjjal tüntette ki. A szobrász a szép művet a pozsonyi virágölgyi plébánia templomának ajándékozta, a hol az életnagyságu Krisztus-szobrot már föl is állították. Fadrusz pozsonyi születésű.

Országos tornaverseny. A tanuló ifjuság tornaversenye pünkösd két ünnepeén lesz Budapesten, június 21-ikén és 22-ikén. A közoktatásügyi miniszter már szétküldte a versenyek programját. A versenyteret a városligetben lesz. Az egyes intézetek a részvételre május elejéig jelentkezhettek az országos tornaverseny rendező bizottságánál.

Becses ereklyék a muzeumban. Két nagy becsű ajándékkal gyarapodott a Nemzeti Múzeum kéziratgyűjteménye. Az egyik Petőfi Sándor egy kéziratgyűjteménye, melyet az egyetem egyik tanára ajándékozott a muzeumnak. A gyűjtemény a 'Tündérlátás', 'Szilaj Pista', 'Salgó' című költeményeket s Petőfinek több 1845—46-iki verses költeményét foglalja magában. — A másik ajándék az az okirat, melyely Del Danjánh Jánost tábornokká nevezte ki s melyet Görzből küldtek a Múzeum igazgatóságának. Az okiratot a honvédelmi bizottságnál állította ki, 1848. december 28-án. Az okiraton V-ik Ferdinánd pecsétje látható.

HALALOZÁSOK. KÖREN ISTVÁN, az aszói gimnázium nyugalomba vonult professzora, egykor Petőfi Sándor tanítója, meghalt Szarvason, ápril 18-ikán, 88 éves korában, s halálát, 17 unoka és 3 dédunoka gyászolja. Petőfi 15 éves korában, 1833-ban került a fővárosból Aszódra, az evangélikus iskolába, hol öt évig tanult. Ez időből Petőfi humoros vonásokkal emlékezett meg egykori tanítójáról, Koren Istvánról. Koren agg napjaiban is büszkén emlegette Petőfit, egykori tanítványát.

Szabó Imre, nyug. kir. kuriai bíró, a magyar jogász-világ egyik köztisztelottú tagja, 76 éves korában, Budapesten.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Gróf Korniss Károly, a főrendiház örökös tagja, 52 éves, Budapesten, s holttelést N.-Váradra szállították. — Gr. BISSINGER Nándor, főrendiházi tag, Oravicán. — HAMBERG János, nagylozsi plébános, aranyművész pap, 78 éves, Nagy-Lozson. — SÜTŐ ISTVÁN, egeghi plébános 68-ik évében. — Nagyajtai NAGY-

honfoglalás képét fogják itt bemutatni, egy óriás körképet, melyen a Benczúr-féle mesteriskola több tagja már régebben dolgozik nagy buzgósággal.

A körképet Szent István napján aka-ják bemutatni. Feszty Árpád készítette a kompozíciót. Vágó Pál a lovasszapatokat s azok egyes alakjait rajzolja, Ujváry Ignác, a táj és a felleges éj felrajzolásában és festésében munkatársak Fesztynek, míg Pap Henrik és Pállya a temérek alakhoz külön tanulmányokat s teljesen befejezett rajzokat készítenek, melyeket többnyire éjjel, vetítő gép segítségével visznek át a vászonra. Spányi Béla a szabadban gyűjti még mindig a gazdagon változatos területhez a részlet-tanulmányokat. Ugy a történelmi emlékekből, mint az azo.l.kal vonatkozásban álló hazai tájakról a közreműködő művészek oly érdekes anyagot halmoztak össze, hogy ez a körkép mint történelmi festmény is maradóan értéki műve lesz a magyar művészetnek.

Mátyás király szobra Kolozsvárról. Kolozsvár városa Matyás király szobrának felállításával fogja ünnepelni a millenniumát. A szoborbizottság e hó 9-iki gyűlésen elhatározta, hogy a millenniumra okvetlenül el kell készülnie a szobornak. Lovasszobrot akarunk, melyet a főtéri gót templom mellé fognak állítani. A legközelebbi ülésen kiírják a pályázatot, melyben csak magyar művészek vehetnek részt. A szoborbizottságnak 60,000 forintja van, ennek kiegészítése végett országosra megkezdik újra a gyűjtést. A szoborbizottság titkárává dr. Ferenczi Zoltánt, az egyetemi könyvtár igazgatóját választotta meg.

Lehel szobra. Jászberényben mozgalom indult meg, hogy a millenniumra ajások fővárosában Lehelnek szobrot állítsanak. Reménylik, hogy Jászberény városa, ha a szobrot fel akarja állítani, nemcsak az egész Jászság, de az ország támogatására is számíthat.

Liszt szobra Sopronban. Sopron városa szobrot emel a vármegye híres szülötének, Liszt Ferencnek. A szép mellszobor, mely Tünger jeles szobrász alkotása, már teljesen elkészült. A szobrot közvetlen a színház előtt lévő térségen fogják elhelyezni. A leplezés szept. 2-ikán lesz.

Fadrusz János feszülete. A műcsarnok legutóbbi kiállításán méltán feltűnt egy feszület, melyet Fadrusz János fiatal szobrász készített. A képzőművészeti társulat az ezer forintot díjjal tüntette ki. A szobrász a szép művet a pozsonyi virágölgyi plébánia templomának ajándékozta, a hol az életnagyságu Krisztus-szobrot már föl is állították. Fadrusz pozsonyi születésű.

Országos tornaverseny. A tanuló ifjuság tornaversenye pünkösd két ünnepeén lesz Budapesten, június 21-ikén és 22-ikén. A közoktatásügyi miniszter már szétküldte a versenyek programját. A versenyteret a városligetben lesz. Az egyes intézetek a részvételre május elejéig jelentkezhettek az országos tornaverseny rendező bizottságánál.

Becses ereklyék a muzeumban. Két nagy becsű ajándékkal gyarapodott a Nemzeti Múzeum kéziratgyűjteménye. Az egyik Petőfi Sándor egy kéziratgyűjteménye, melyet az egyetem egyik tanára ajándékozott a muzeumnak. A gyűjtemény a 'Tündérlátás', 'Szilaj Pista', 'Salgó' című költeményeket s Petőfinek több 1845—46-iki verses költeményét foglalja magában. — A másik ajándék az az okirat, melyely Del Danjánh Jánost tábornokká nevezte ki s melyet Görzből küldtek a Múzeum igazgatóságának. Az okiratot a honvédelmi bizottságnál állította ki, 1848. december 28-án. Az okiraton V-ik Ferdinánd pecsétje látható.

HALALOZÁSOK. KÖREN ISTVÁN, az aszói gimnázium nyugalomba vonult professzora, egykor Petőfi Sándor tanítója, meghalt Szarvason, ápril 18-ikán, 88 éves korában, s halálát, 17 unoka és 3 dédunoka gyászolja. Petőfi 15 éves korában, 1833-ban került a fővárosból Aszódra, az evangélikus iskolába, hol öt évig tanult. Ez időből Petőfi humoros vonásokkal emlékezett meg egykori tanítójáról, Koren Istvánról. Koren agg napjaiban is büszkén emlegette Petőfit, egykori tanítványát.

honfoglalás képét fogják itt bemutatni, egy óriás körképet, melyen a Benczúr-féle mesteriskola több tagja már régebben dolgozik nagy buzgósággal.

A körképet Szent István napján aka-ják bemutatni. Feszty Árpád készítette a kompozíciót. Vágó Pál a lovasszapatokat s azok egyes alakjait rajzolja, Ujváry Ignác, a táj és a felleges éj felrajzolásában és festésében munkatársak Fesztynek, míg Pap Henrik és Pállya a temérek alakhoz külön tanulmányokat s teljesen befejezett rajzokat készítenek, melyeket többnyire éjjel, vetítő gép segítségével visznek át a vászonra. Spányi Béla a szabadban gyűjti még mindig a gazdagon változatos területhez a részlet-tanulmányokat. Ugy a történelmi emlékekből, mint az azo.l.kal vonatkozásban álló hazai tájakról a közreműködő művészek oly érdekes anyagot halmoztak össze, hogy ez a körkép mint történelmi festmény is maradóan értéki műve lesz a magyar művészetnek.

Mátyás király szobra Kolozsvárról. Kolozsvár városa Matyás király szobrának felállításával fogja ünnepelni a millenniumát. A szoborbizottság e hó 9-iki gyűlésen elhatározta, hogy a millenniumra okvetlenül el kell készülnie a szobornak. Lovasszobrot akarunk, melyet a főtéri gót templom mellé fognak állítani. A legközelebbi ülésen kiírják a pályázatot, melyben csak magyar művészek vehetnek részt. A szoborbizottságnak 60,000 forintja van, ennek kiegészítése végett országosra megkezdik újra a gyűjtést. A szoborbizottság titkárává dr. Ferenczi Zoltánt, az egyetemi könyvtár igazgatóját választotta meg.

Lehel szobra. Jászberényben mozgalom indult meg, hogy a millenniumra ajások fővárosában Lehelnek szobrot állítsanak. Reménylik, hogy Jászberény városa, ha a szobrot fel akarja állítani, nemcsak az egész Jászság, de az ország támogatására is számíthat.

Liszt szobra Sopronban. Sopron városa szobrot emel a vármegye híres szülötének, Liszt Ferencnek. A szép mellszobor, mely Tünger jeles szobrász alkotása, már teljesen elkészült. A szobrot közvetlen a színház előtt lévő térségen fogják elhelyezni. A leplezés szept. 2-ikán lesz.

Fadrusz János feszülete. A műcsarnok legutóbbi kiállításán méltán feltűnt egy feszület, melyet Fadrusz János fiatal szobrász készített. A képzőművészeti társulat az ezer forintot díjjal tüntette ki. A szobrász a szép művet a pozsonyi virágölgyi plébánia templomának ajándékozta, a hol az életnagyságu Krisztus-szobrot már föl is állították. Fadrusz pozsonyi születésű.

Országos tornaverseny. A tanuló ifjuság tornaversenye pünkösd két ünnepeén lesz Budapesten, június 21-ikén és 22-ikén. A közoktatásügyi miniszter már szétküldte a versenyek programját. A versenyteret a városligetben lesz. Az egyes intézetek a részvételre május elejéig jelentkezhettek az országos tornaverseny rendező bizottságánál.

Becses ereklyék a muzeumban. Két nagy becsű ajándékkal gyarapodott a Nemzeti Múzeum kéziratgyűjteménye. Az egyik Petőfi Sándor egy kéziratgyűjteménye, melyet az egyetem egyik tanára ajándékozott a muzeumnak. A gyűjtemény a 'Tündérlátás', 'Szilaj Pista', 'Salgó' című költeményeket s Petőfinek több 1845—46-iki verses költeményét foglalja magában. — A másik ajándék az az okirat, melyely Del Danjánh Jánost tábornokká nevezte ki s melyet Görzből küldtek a Múzeum igazgatóságának. Az okiratot a honvédelmi bizottságnál állította ki, 1848. december 28-án. Az okiraton V-ik Ferdinánd pecsétje látható.

HALALOZÁSOK. KÖREN ISTVÁN, az aszói gimnázium nyugalomba vonult professzora, egykor Petőfi Sándor tanítója, meghalt Szarvason, ápril 18-ikán, 88 éves korában, s halálát, 17 unoka és 3 dédunoka gyászolja. Petőfi 15 éves korában, 1833-ban került a fővárosból Aszódra, az evangélikus iskolába, hol öt évig tanult. Ez időből Petőfi humoros vonásokkal emlékezett meg egykori tanítójáról, Koren Istvánról. Koren agg napjaiban is büszkén emlegette Petőfit, egykori tanítványát.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 15-ik számában közölt képtalány megfejtése: Dél-Amerika.

Heti naptár, április hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Israelita
23 V. A 3 Jéz. utal.	A 3 Béla	11 C Antipa	7
24 H. György vt.	György	12 Vazul pk.	8 Sch. b.
25 K. Márk ev.	Márk	13 Márton pp.	9
26 S. Klet. és Marcz	Kilit	14 Arisztark	10
27 C. Zita sz.	Zita	15 Kreszencz	11 Ch. b.
28 P. Vitalis és Val.	Valeria	16 Agape	12 Ch.
29 S. Péter vt.	Szibilla	17 Simeon pk.	13 S. Ach.

Holdváltás. ● Első negyed 23-án 6 óra 26 pk. regg.

Feloldó szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Selyem-hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert mint a valódi s a jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely záiros színtű — szallón — lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rozstallai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak megpöröli. Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, hához szállítva, póstábrát és vámentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre, akár egész végekben levő valódi selyemszőveteiből. Svajczba címiz. levelek 10 kros és levelezőlapokra 5 kros blyeg ragasztandó. (5)

A Nagyvárad melletti 'Félics-fürdő' nagyvadász építkezések által teljesen újja alakítottát át, ugy hogy most már a fürdőket látogató közönség legteljesebb igényeinek is képes megfelelni. — Gyógyterme modern berendezéssal, hírlapokkal, zongorával és tekeasztallal ellátva. Éttermek, sétahelyek a fürdő mellett és az erdőben. — Zletes ételek, valamint tisztán kezelt italokról és állandó zenéről legjobban gondoskodott a fürdő igazgatósága. Különbön utalunk a mai számunkban megjelent hirdetésre.

JUST'S TARS, BECS XII/2
 pléh szelencsere s 4 kilo tista súlyban, bérmentve, a hirdoláson minden postaköltséggel. Frt 2.50 posta-átvitellel. 35 vagy 50 kilo súlyban, s 40 illetve 35 krajval kiküldött Bécsből v. Zámbor (Erdélyben) elvitelve. Ismét-átvitelleknek kis csomagolások.

Korunk fő nyavalyája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan más kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a
VASAS CHINABOR
 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.
 Ezen bor a saját magam által termelt mészeti Sherryvel van készítve és minden hasonvívó készítmények között a legtöbb chinaját és vasat tartalmazza.
Rozsnyay Mátyás gyógyszer-művegyész, Budapesti központi laboratorizuma, Aradon. Úgyanott kapható: Szervill-arczenekes szelölő ellen. 1 üveg 70 kr., postán franco küldve 1 forint 5 kr. Fogpáló-hoz postán emésztés ellen. 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.

Legjobban, legolcsóbb áron és felülmúlhatlan választékban kaphatók

Leszállított méterárak:

Jól mosható karton	... 30	20
Fantasia levantin	... 40	30
Valódi francia levantin	... 55	40
Valódi francia batist	... 55	45
Valódi francia szaten	... 85	55
Atlasz szaten	... 75	45
Atlasz kásmir	... 65	45
Jól mosható seif	... 45	30
Angol és áttört seif	... 65	40
Pérfi ing kreton	... 45	35
Pérfi ing oxford	... 45	35
Pérfi ing serge	... 45	30
Valódi francia de laine	1. ... 65	
Valódi francia flanel	1.30	90
Selyem pongró	... 140	95
Jól mosható veles	... 45	30
Divat veles	... 85	40
Oxford veles	... 45	30
Flanel veles	... 65	45
Norma' egyzsinu diagonal	... 45	30

MOSÓRUHA SZÖVETEK

Kollarits József és Fiai „Ypsilanti“-hoz címzett

vászon, fehérenmü-, szövött- és mosó-áru szétküldési áruházban Budapest, IV. ker., Váci-utca 5. szám.
Videki megrendelések utánvétel mellett gyorsan. — Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Szent-László gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, posta, távúdra, vasút-állomás.
Püspök-fürdő.
Házának egyik legrégebbi gyógyhelye, számos természetes meleg (28-33 R°) hévforrásokkal, új artézi kúttal, (33 1/2 R°) ezen források felett vannak építve csinos és czélszerű berendezéssel a tükör-, medence-, kabin-, kád- és móriföldes fürdők.
E hévforrások használatára fűrdősére javალva van: levegy és idült rheumatikus bántalmaknál, ízületi lóhoknál, méh, has és mellűri savó izmágyonoknál, a vesébántalmak kezdeti szakában, epe- és hólyaghurtnál, apoplezia után visszamaradt hűdéseknél, ideg-bántalmaknál.
A móriföldök használata kitűnő gyógyeredményt mutat: sápkórnál, vörsegyéységénél, a női ivarszervek különféle bántalmánál.
Író gyógy-módnál jó sikerrel használatik g-zdag Calcium-só tartalmánál fogva, gör ély és angolkórnál a légzőszervek, gyomor- és epevezetékek hurtnál.
A vendégek szórakoztatására szolgál az árnyas erdő szépen épült csinos gyógyterem, társalgó-, ét- és tánc-teremmel, kávéházzal, fedett terasokkal, könyvtár, fővárosi és vidéki hírlapok, zongora, billiárd, jól rendezett sétányok, a nagykertjezési park és árnyas erdőben felelt sétány, tekepálya, társas estélyek, gyakori táncszínház, naponta 3-szor tüzéne és társas híradások a Somlyóhegy vadregényes vidékére.
Évad: május 1-től október hó végéig. Főevad: június 1-től augusztus hó végéig. Elő- és utó-évad 50° árkedvezmény a lakosokbáknál. Kiténő könyha: Demetrovits Miklós. Szoba-árak 40 krtól 3 frtig.
Orvos: Dr. TILKOR LAJOS.
Bővebb tudósításokkal szolgál a fürdőigadnokság.

MATTONI'FÉLE ERZSÉBET BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény: Május 1-től Szeptember hó végéig.
Keszéri források. Ivó- és fürdőgyógyimód.
A gyógyhely fürdői esetleg ivó forrásai kitűnő eredményre alkalmaszathatók:
1. Bármínő okok folytán keletkezett lobos izzadámyonoknál.
2. Női bajoknál, (különösen: metrilis chronicánál; méhkörűli és hashártyalob után visszamaradt izzadámyonoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülömben duganatok által előidézett, izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok — és tisztulási zavaroknál, stb.)
3. Az alhasi szervek bántalmainál (májbajok, szokványos székrekedésnél, stb.)
4. Zsírkóránál.
5. Kőszévénynél stb.
Fürdőorvos: Dr. Bruck Jakab, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
Egészséges fekvés, felőrányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márvány-fürdők különféle ruhany-készülékkel.
Rendes társasokosi-közeledés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

MATTONI'FÉLE ERZSÉBET BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény: Május 1-től Szeptember hó végéig.
Keszéri források. Ivó- és fürdőgyógyimód.
A gyógyhely fürdői esetleg ivó forrásai kitűnő eredményre alkalmaszathatók:
1. Bármínő okok folytán keletkezett lobos izzadámyonoknál.
2. Női bajoknál, (különösen: metrilis chronicánál; méhkörűli és hashártyalob után visszamaradt izzadámyonoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülömben duganatok által előidézett, izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok — és tisztulási zavaroknál, stb.)
3. Az alhasi szervek bántalmainál (májbajok, szokványos székrekedésnél, stb.)
4. Zsírkóránál.
5. Kőszévénynél stb.
Fürdőorvos: Dr. Bruck Jakab, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
Egészséges fekvés, felőrányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márvány-fürdők különféle ruhany-készülékkel.
Rendes társasokosi-közeledés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

MATTONI'FÉLE ERZSÉBET BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény: Május 1-től Szeptember hó végéig.
Keszéri források. Ivó- és fürdőgyógyimód.
A gyógyhely fürdői esetleg ivó forrásai kitűnő eredményre alkalmaszathatók:
1. Bármínő okok folytán keletkezett lobos izzadámyonoknál.
2. Női bajoknál, (különösen: metrilis chronicánál; méhkörűli és hashártyalob után visszamaradt izzadámyonoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülömben duganatok által előidézett, izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok — és tisztulási zavaroknál, stb.)
3. Az alhasi szervek bántalmainál (májbajok, szokványos székrekedésnél, stb.)
4. Zsírkóránál.
5. Kőszévénynél stb.
Fürdőorvos: Dr. Bruck Jakab, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
Egészséges fekvés, felőrányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márvány-fürdők különféle ruhany-készülékkel.
Rendes társasokosi-közeledés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

MATTONI'FÉLE ERZSÉBET BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény: Május 1-től Szeptember hó végéig.
Keszéri források. Ivó- és fürdőgyógyimód.
A gyógyhely fürdői esetleg ivó forrásai kitűnő eredményre alkalmaszathatók:
1. Bármínő okok folytán keletkezett lobos izzadámyonoknál.
2. Női bajoknál, (különösen: metrilis chronicánál; méhkörűli és hashártyalob után visszamaradt izzadámyonoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülömben duganatok által előidézett, izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok — és tisztulási zavaroknál, stb.)
3. Az alhasi szervek bántalmainál (májbajok, szokványos székrekedésnél, stb.)
4. Zsírkóránál.
5. Kőszévénynél stb.
Fürdőorvos: Dr. Bruck Jakab, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
Egészséges fekvés, felőrányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márvány-fürdők különféle ruhany-készülékkel.
Rendes társasokosi-közeledés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

MATTONI'FÉLE ERZSÉBET BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény: Május 1-től Szeptember hó végéig.
Keszéri források. Ivó- és fürdőgyógyimód.
A gyógyhely fürdői esetleg ivó forrásai kitűnő eredményre alkalmaszathatók:
1. Bármínő okok folytán keletkezett lobos izzadámyonoknál.
2. Női bajoknál, (különösen: metrilis chronicánál; méhkörűli és hashártyalob után visszamaradt izzadámyonoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülömben duganatok által előidézett, izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok — és tisztulási zavaroknál, stb.)
3. Az alhasi szervek bántalmainál (májbajok, szokványos székrekedésnél, stb.)
4. Zsírkóránál.
5. Kőszévénynél stb.
Fürdőorvos: Dr. Bruck Jakab, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
Egészséges fekvés, felőrányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márvány-fürdők különféle ruhany-készülékkel.
Rendes társasokosi-közeledés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

Magyar-boszniai vasuti forgalom. — Új díjzabás kiadása.

A magyar-boszniai vasuti forgalomban f. évi május hó 1-én új díjzabás lép életbe, mely által az 1889. évi szeptember hó 1-je óta érvényes hasonlevő díjzabás I.—III. sz. pótlékával együtt hatályon kívül helyeztetik. A mennyiben egyes esetekben az új díjzabás díjfelemelést tartalmaz, az eddigi díjtelek még. é. június hó 15-ig érvényesek. Az új díjzabás a részvasutaknál 50 kr-ért megszerezhető.

Budapest, 1883. ápril hóban.
A m. k. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részvasutak nevében is.

Az arcz szépségét

legbiztosabban megszerzi és fentartja

Leichner zsirpora

Leichner hermelin-pora

E híres arczporok a legmagasabb női körökben s a legelső művésznők által előszeretettel alkalmaztatnak; a bőrt éles vagy poros levegő ellen megródik, s fiatalos, viruló kinézést adnak neki. Csak zárt szelencékben a gyárban: Berlin, Schützenstrasse 31 és minden illatszerekeskedésben.

Övakođjunk az utánzatóktól. 5190

LEICHNER L., illatsz.-vegyész, a kir. udvari színházak szállítója.

Minden ujságolvasónak nélkülözhetlen!

A legujabb teljes magyar LEXIKON

Az Athenaeum KÉZI LEXIKONA

A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra.

Szakferfiak közreműködésével szerkeszti

KÉT KÖTET. Dr. Acsády Ignác, a magy. tud. akad. lev. tagja. KÉT KÖTET.

Kilenczvenhat térképpel, színes és fekete műlappal és táblázattal.

Ára fűzve 12 frt. — Két díszes és erős fé.bőr-kötésben 16 frt.

A Kézi Lexikon beosztása és iránya teljesen a magyar közönség szükségletéhez van mérve.

A Kézi Lexikon Helységnevtárt, Irók névtárát stb. teljesen pótol.

A Kézi Lexikon a német Conversations-Lexikonoknak nélkülözhetlen magyar kiegészítését képezi.

A Kézi Lexikon 3840 hasáb szöveget, 32 térképet, 16 színes mellékletet, 34 kétoldalu fekete kép-táblát és 14 táblázatot tartalmaz.

A Kézi Lexikon minden hazai könyvkereskedésben kapható.

A Kézi Lexikont a legtöbb hazai könyvkereskedés 1 forintos havi részletre is szállítja.

Kilenczvenhat térképpel, színes és fekete műlappal és táblázattal.

Ára fűzve 12 frt. — Két díszes és erős fé.bőr-kötésben 16 frt.

A Kézi Lexikon beosztása és iránya teljesen a magyar közönség szükségletéhez van mérve.

A Kézi Lexikon Helységnevtárt, Irók névtárát stb. teljesen pótol.

A Kézi Lexikon a német Conversations-Lexikonoknak nélkülözhetlen magyar kiegészítését képezi.

A Kézi Lexikon 3840 hasáb szöveget, 32 térképet, 16 színes mellékletet, 34 kétoldalu fekete kép-táblát és 14 táblázatot tartalmaz.

A Kézi Lexikon minden hazai könyvkereskedésben kapható.

A Kézi Lexikont a legtöbb hazai könyvkereskedés 1 forintos havi részletre is szállítja.

A Kézi Lexikon beosztása és iránya teljesen a magyar közönség szükségletéhez van mérve.

A Kézi Lexikon Helységnevtárt, Irók névtárát stb. teljesen pótol.

A Kézi Lexikon a német Conversations-Lexikonoknak nélkülözhetlen magyar kiegészítését képezi.

A magyar királyi államvasutak gépgyára

legkitűnőbb szerkezetű és a versenyeken eddigelé legyőzhetlen maradt

gőzcseplőgarnitúráit, hengerkazános lokomobiljait, szalmakazalozó gépeit, gőzkukoriczamorzsolóit és Stibor-kőrfűrészeit

kedvező feltételek mellett ajánlja

a magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynöksége

Árjegyzék ingyen. BUDAPEST, VIII., József-körút 41. Árjegyzék ingyen.
Tévedések elkerülése végett, a levelezések, küldemények és megrendelések, mindig csak az utóbbi cím használandó. — Vigyázzunk a címre!

Valódi szellőztetés,

nyáron hűvösebb levegő, kivül a hálószobában; télen jobb melegszellőztetés. Önműködő szellőztető, 2-12 rúdos (klapp) minden fűtésből alkalmas; hűtő lég-utató; szűrés; csak előlről bocsátja ki a fűtést és rossz levegőt; napnál is több szobák, konyhák, élelmezők, pincék és irodákban nélkülözhetlen. 8-12 méter, 4x5 méter 1-6 rúdos szellőztető a 12 mária, elégséges. Hozzávesztésre, szintén 6 m-től kezdve, kértünk tájékoztatást. Tervezet ingy. Nepp J. - 20 év óta szakmérnök, Leipzig - Plagwitz.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

30 év óta udv. istállóknak, valamint katonai és polgári nagyobb istállóknak is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítősül; további szomjadosok, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; lépeíti a lovat kiváló teljesítményekre idomítvánál.

Kapható Ausztr.-Magyarors. gyógyszerárakban és drogistáknál

Fő felét: Kwizda Ferencz János osztr. cs. és k. román k. udv. száll. ker. gyógyszer. Kornenburgban, Bécs mellett. Magyarországi főraktár Bpest Török József gyógyszer.

Faj-ebek!!

Világhírű régi nevzetes telep. Alapították 1864-ben. 50 nemes faj.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

Tessék a fonnebbi védjegyre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni!

Seyfarth Arthur,

első német fajh-tenyésztő kutató Köstritzben (Németország).

Számos európai utvárnak szállítója, a legnagyobb kitüntetésű díjnyal-mava; szállít feles specialitásokat modern renommir-, luxus-, szalon-, vadász- és sport-kutyáknál. — Nagy gyűjtemény bernáthegyi neovundlandi mastiff, német dogge, bulldog, terrier, collie, vérehek, füzjészek, vadászbricler- és bors-ebekből, uszkárok, máltai, rattler, majomfejű és mopszkutyákból, srebek stb. előfőkből. Jóműlás mellett csupán 1-r. minőséges nagy választék. Első rendű ajánlatok minden országból. Sok színe kőnőnő test huzavony és grófi hársból, legmagasabb tekintélyűek. Jól és kinőlogikról. Gazdagon illusztrált album 50 fillér; katalogus díj nélkül. Ezeket fényképek kísérteltet kutyafajtáit, 1 szb. és 25 miniatúr. 3 mária. Érdekes illusztrált munka: „Der Hund und seine Raassen, Zucht, Pflege und Dressur“ (Az eb és annak fajai, nevelése, ápolása és idomítása) 5 mária. Kivétel minden világrészben!

Legjobb és Leghírnevesebb Pipere Holgypor

La VELOUTINE

Különleges Réspor BISMUTTAL VELOUTINE

CH. FAY, ILLATZERÉSZ PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS

Dr. Lengiel Fr.-féle nyirfabalzsam.

Kir. szab. Svédhora. 4887

Már magában véve az a növényi nedv, amely a nyirfából kifolyik, ha annak törzse megfűrtök, emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb sejtő szer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a felőnyer egyúttal csodálatos hatást. Ha ezt megkenjük vele az szoros vagy más bőrrészeket, akkor másmal csaknem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, a mely szálal fehérré és gyöngödé válik. Erre balzsam kisműlja az arcon a ráncokat és himűlyesket, így arczmínő, a bőrnék fehérséget, gyöngödséget és üdeséget kölcsönöz; a leg-rovidebb idő alatt eltávolítja a szepiót, májfoltot, anyajegyeket, orverrségeit, hórsákat s a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ara egy kórornak, használati utasítását együtt, 1 frt 50 krtól és kinőlogikról. Gazdagon illusztrált album 50 fillér; katalogus díj nélkül. Ezeket fényképek kísérteltet kutyafajtáit, 1 szb. és 25 miniatúr. 3 mária. Érdekes illusztrált munka: „Der Hund und seine Raassen, Zucht, Pflege und Dressur“ (Az eb és annak fajai, nevelése, ápolása és idomítása) 5 mária. Kivétel minden világrészben!

Dr. Lengiel orvosi BENZOE-SZAPPANA

a legalkalmasabb bőrpóroló szappan, mely a bőr gyöngödsé és finomná teszi s hivata van a nyirbalzsam hatását előmozdítani. Ara 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, király-utca 12. — Aradon: Ring S. gyógyszerésznél.

Házának legkedveltebb savanyuvize.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend a mohai

ÁGNES

forrás.

Legjobb asztali és üdítőital. Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

A Kolerá-megbetegedés ellen préservatívogyszernek bizonyult.

Prise üdítőben mindenkor kapható

Édeskuty L.

Kiváló tisztelettel KERNÁTS és BIBÓ berlők.

A fürdőleírást kívánatra megküldjük.

Dr. Lengiel orvosi BENZOE-SZAPPANA

a legalkalmasabb bőrpóroló szappan, mely a bőr gyöngödsé és finomná teszi s hivata van a nyirbalzsam hatását előmozdítani. Ara 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, király-utca 12. — Aradon: Ring S. gyógyszerésznél.

Csak 10 forint!

Acort-citera.

Egy óra alatt megtanulható. Hangja csodálatos. Ára iskolák-nál, daloknál, grórnál, kávé-teraszoknál együt 10 frt. Hozzá 65 népdal és chorál, frt 1.20; tánc- és operadallam, frt 1.20; üdítő dalok frt 1.20; egyházi ének, frt 1.20. Hangjegyzés 60 kr. Hangpap 30 kr. Léts 45 kr. Képes tantervnek számos kőnőnő levéllet ingyen és bérmentve.

Hennig Alfred, Lipsze. Csak a kőnőnőnő hozatali hirdetés a valódi.

Dr. Lengiel orvosi BENZOE-SZAPPANA

a legalkalmasabb bőrpóroló szappan, mely a bőr gyöngödsé és finomná teszi s hivata van a nyirbalzsam hatását előmozdítani. Ara 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, király-utca 12. — Aradon: Ring S. gyógyszerésznél.

Dr. Lengiel orvosi BENZOE-SZAPPANA

a legalkalmasabb bőrpóroló szappan, mely a bőr gyöngödsé és finomná teszi s hivata van a nyirbalzsam hatását előmozdítani. Ara 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, király-utca 12. — Aradon: Ring S. gyógyszerésznél.

Dr. Lengiel orvosi BENZOE-SZAPPANA

a legalkalmasabb bőrpóroló szappan, mely a bőr gyöngödsé és finomná teszi s hivata van a nyirbalzsam hatását előmozdítani. Ara 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, király-utca 12. — Aradon: Ring S. gyógyszerésznél.

Dr. Lengiel orvosi BENZOE-SZAPPANA

a legalkalmasabb bőrpóroló szappan, mely a bőr gyöngödsé és finomná teszi s hivata van a nyirbalzsam hatását előmozdítani. Ara 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, király-utca 12. — Aradon: Ring S. gyógyszerésznél.

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Fürdői — a nagyszerű uszodák is — kizárólag kőnes, hő- és langyos ásványvizekkel vannak táplálva, melyeknek természetes hőmérséke 27° C. és 65° C. közt váltakozik.

Gőzfürdője a maga nemében páratlan.

Izapfűrdő, teljes átalakítás következtében a legmodernebb iszapfűrdők.

Fürdőinek gyógyhatása évszázadok óta híres: kőszvényes és csúszos bántalmak, izmágyonok, hólyaghurut, idegbajok, vörsegyéység, bőrbetegségek, vérbajok, fémmegezés ellen, a langyos fürdők, mint erősítők általános gyöngödséget esteiben. — Az ivógyógyimód: emésztési zavarok, idült gyomorhurut, máj-, lép- és vesébántalmak és alhasi pangás esteiben. — A belélegző gyógyimód (inhalatio): az orr és szájrúg, a gége és a légeso hurutos bántalmak ellen. — Női bajok ellen a sós és lúg-lúg fürdők kiváló sikerrel használhatók. — Massage és villamosítási gyógyimód. — Államó fürdőorvos: Dr. Diecher Ferencz specialista nőorvos. — 200 lakosba (60 kr-tól 3 forintig), melyeknek nagy része a fürdőkkel zárt — télen fűtött — folyosók által van összekötve, mialtal a téli gyógyimód vesély nélkül használható. — Kávéház, étterem, sík és legyi sétahely. — Naponként kétszer katonazene. — Gyógy- és zenedíj nincs. — A főváros minden pontjához kitűnő közlekedés.

Szt.-MARGITSZIGETI GYÓGYFÜRDŐHELY.

A szt.-Margitszigeti 43-7° C. hévvíz kitűnő eredménnyel használtatott mint fürdő vagy belélegző, mint gyógyital és belélegző, a következő kóralkatok ellen: kőszvény, csúszos, szábhék, idült kitégek, külsőrték után fellápett izmágyonok, görvoly és bujakór, máj-, gyomor-, bélbántalmak, idült székrekedés, hólyaghurut, női bántalmak, garat-, gége-, tüdő-, húrnút, hűdések, idegbántalmak. Meglepo sikerrel használtatott a massage, villamos fürdő, hidegvíz- és Kneipp-féle gyógyimód. 135 hold étakert, tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási és tekező-terem, posta, telefon, távúdra, gyóyszerár és elismert jó könyha. — Rendelő fürdőorvos: Dr. Bauer Antal fővárosi udvari orvos. — Naponta katonazene és cigányzene. — Hálóközeledés félóránként; memóriái jevy: hétköznap 20 kr., vasár- és ünneppal 40 kr., gyermekek 10 kr. — Fürdő-idény tartama: május 1-től október 1-ig. — A Szt.-Margitszigeti gyógyvíz, ugyszintén a szénásvával ellátott Szt.-Margitszigeti idült savanyvíz mindenkor frissen töltve kapható és mint legjobb és legolcsóbb asztali ital és egészésg-ápoló víz kitűnő sikerrel használtatik: gége-, garat-, tüdő- és hólyaghurut, valamint kőszvény, máj-, gyomor- és bélbántalmak ellen. — Árszabály kitévára bérmentve megküldetik. — Megrendeléseket lakosokra, ugyszintén gyógyvízre és üdítő savanyvízre átvész a szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapestben.

FÉLIX-FÜRDŐ

Nagy-Várad mellett, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél-, kocsin 3/4 órai távolság. Május 1-től augusztus hó végéig naponta 10, vasár- és ünneppal 14 vonat közlekedik Nagyváradal. Ezenkívül a nagyvárad állomástól és a városból még két omnibus is jár ki a fürdőbe, a hol a tőle pár percnyire fekvő állomáson szintén kényelmes társasokosi áll a m. t. közönség rendelkezésére.

Az európai hírű + 49° C. fokú hév víz sikerrel használtatik mindennemű idült bőrkütsékek, kőszvény s a vele járó csúszos csontfájdalomnál, máj, lép, méh és általános mirigydaganatoknál, sárgáság és vizzkórsg, vere-, hólyag- és aranyeres bántalmak ellen, a csonttörésekkel és ficamokkal járó rendellenességeknél, nőknél rendetlen hószámmál és méh körülü lobos izmágyonoknál. Az artézi kut forrásvíze belső bajoknál is kiváló szolgálatot tesz. Állandó fürdőorvosok: Grósz Albert és dr. Schiff Ernő.

FÉLIX-FÜRDŐ

Nagyobb szabású építkezések által a fürdőtelep teljesen át lett alakítva úgy, hogy a legnagyobb kényelemmel berendezett új emeletes „Victor” szállodában 42 szoba, valamint a szintén új „Alföld” és „Békes” szállókban és a régi épületekben összesen 143 szoba áll a nagyérdemű fürdőközönség rendelkezésére, napi 80 krtól 3 forint ár mellett.

Gyógyterem a legmodernebb fürdők mintájára berendezve, hírlapokkal, zongora és tekeasztallal. Terrassok szép kilátással. Értelmek. Sétahelyek a fürdő mellett és az őserdőben. Hat tükörfürdő és e mellett részben átalakított, részben újonnan épített s felszerelt család és kádfürdők állanak a közönség rendelkezésére. Elő- és utóévadban árkedvezmény.

A fürdőidény tartamára Purcsi első békés-csabi zenekara van szerződötve. Az erdőben jó tekepálya. Zene- és gyógydíj nincs. Izletes ételek és tisztán kezelt italok jutányos áron szolgáltatnak ki. Kiváló tisztelettel KERNÁTS és BIBÓ berlők.

A fürdőleírást kívánatra megküldjük.

BUDAPESTI CZÉGEK.

KOLLERICH PAL ÉS FIAI
első magyar 4099
sodronyszövet-fonat és
szitaárú-gyára
IV., Ferencz József-rakp. 21.
Ajánlja számos kiállításon első
díjakkal kitüntetett gyártmányait

Fényképészeti készülékeket
működőket számára, legújabb uti
távosóveket kitűnő szemüvegeket
és orrszűrtöket, megvizsgáló maxi-
mal-lázmérőket, Aneroiid (lég-
súlymérőket) szabadalmazott rajz-
eszközöket ajánl
CALDERONI és Társa Budapest.

Fájós lábakra
ajánlom készítményemet
GERŐ ADOLF
cipészemester
V., Fűrdő-utca 2. sz.
Dianafűrdő-épület.

Legmagasabb
PÉNZ-KÖLCSÖNÖK
SORSJEGYEKRE
és egyéb
ERTÉKPAPIROKRA
előzőben mint bárhol kaphatók

KORMOS GYULA
ÉS TÁRSA
bank- és váltó-üzletében,
BUDAPEST,
V. Dorottya-utca 5. szám.

Toronyórakat
legelőnbban, legújabb és legjob-
ban készit: 5002
Mayer Károly L.
óra-gyára,
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzékek bérmentve.

KÖZPONTI
5000
VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZV. TÁRSASÁG
IV., Bécsi-utca 4. szám,
legelőnyösebben vesz és elad mindennemű érték-
papirokat és pénznemeket.

KERTÉSZ TÓDOR
bel- és külföldi
műiparúrak raktára.
BUDAPEST
Dorottya-utca 1. sz.
Kivánatra új nagy képes ár-
jegyzéket bérmentve küld.

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban
Legjobb és legelőnyösebb sorvető-gépek,
már is 12,600 példányban elterjedve,
Mindennemű gazdasági gépek nagy választékban!
Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci körút 21-ik szám.

Neuschlosz Ödön és Marcel
parket-gyára. Budapest, V., Felső-rakpart 10.
Ajánlja kitűnő minőségű puha- és keményfa padozatait.
Számos kitüntetés. Nagy készlet.
Mintalapok, árjegyzékek ingyen és bérmentve.

VÉRTESSI SANDOR
5007
udv. illatszertár „Vénushoz”
Kristóf-tér 8. sz. a. Budapesten.
Ajánlja gazdagon felszerelt illat-raktárát, mindennemű angol és
francia illatszereket, hajkenőcs, olaj- és szappan-neműeket,
ugyanígy nagy választékban bel- és külföldi toalette-cikkeket.

SCHOTTOLA ERNŐ
Budapest (Foncière-palota).
Peronospora fecskendők,
ruggyanta tömlők, kerti fecskendők,
és kutak raktára.

TALÁL MÁNYOK
szabadalmazását esz-
közi mind. államban
Réthy János
nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház
mellett). Legrégibb szabad. iroda. Telefon.

A MAGYAR ASPHALT RÉSZV. TÁRSASÁG
Andrássy-út 30.
Elvállal nedves lakások szárazzátélteli
és minden néven nevezendő asfalt-
burkolási munkákat.

WALLA JÓZSEF
cementáru-gyára
építési anyagok raktára
Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 13. sz.

Vállalkozik:
GRANITTERAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKŐKUTAK,
CZEMENT-LAPOK ÉS
MOZAIK LAPOK KALI
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb. 5231

Raktárt tart:
KERAMIT LAPOK,
KELHEIMI LAPOK,
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KÖFEDÉLPÉP,
TŰZÁLLÓ TÉGLÁK,
KEMÉNY RAKVA-
NYOKBÓL stb.

STEINZEUGROHREN
Gyári raktára a
gartenai Port-
landi cement és
vínhatlan mész-
gyárnak.

Mauthner-féle Margitszigeti
Mauthner-féle Kiállítási
FÜMAGYAK
23
litün-
tetés.
Alapítottatott 1874-
MAUTHNER ÖDÖN
magkereskedésében.
BUDAPEST, FŐKÜZLET:
Koronaherozeg-utca 18.
FOÜZLET:
Andrássy-út 23.

WEINWURM ANTAL
fenyképész első magyarország
chemigraphiai műintézete
Budapest, IV., Karoly-utca 3.
Készit mindennemű
czinkedzésű dűczot
autotypia, phototypia,
chemigraphia és chro-
motypia rajzok, Alap-
rajzok, térképek. Há-
lőzatok fotolitografiai
ítton a legjútá-
nyosab-
ban sok-
sorosit-
tatnak.
Külön
brevendés
hásonkívtl
való fény-
képélvété-
lekre.

Hirdetések elfogadhat-
nak a kiadó-hivatal-
ban, Budapest, IV.,
egyetem-utca 4. sz. a.

SCHLICK féle vasöntöde és gépgyár részv. társ.
BUDAPESTEN.
Gyár és irodák: Városi iroda és raktár: Fiók-raktár:
VI. külső váci-út. Podmaniczky-utca 14. Kerepesi-út 77.
Gőz- és járgány-cséplőkészületek,
számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő és egyetemes aczél-ekék, 5189
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmívelő eszközök,
valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető gépek,
Takarmánykészítő gépek, daráló, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek.
Eredeti amerikai kévekető és marokrakó arató-gépek és fűkaszáli gépek, szállít-
ható mezel vasutak stb.
Előnyös fizetési feltételek. Legjútányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve

18. SZÁM. 1893. BUDAPEST, ÁPRILIS 30. 40. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre - 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: { egész évre 8 frt
félévre - 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK { egész évre 5.-
félévre - 2.50
Külföldi előfizetésekhöz a postallag
meghatározott viládfi is csatolandó.

MIKLÓS ÖDÖN,
A FÖLDMIVELÉSI MINISZTERIUM ÚJ ÁLLAMTITKÁRA.

A KÖZGYZEK terén szereplő férfaink közt, a kik közgazdasági életünknek úgy elméleti, mint gyakorlati fejlesztése és emelése érdekében sikeresen fáradoznak, a legkiválóbbak egyike **Miklós Ödön**, a földmívelési minisztérium új államtitkára, kinek arczképét és életrajzát lapunk jelen száma közli. Miklós Ödön közel másfél évtized óta a közelet embere, és ezen aránylag még rövid idő alatt, már is annyi kétségbevonhatatlan tanujelét adta hivatottságának és képzettségének, hogy úgy mi, a kik működését közvetlen közelből kísérhettük figyelemmel, mint a gazdaközönség is, a melynek számos érdeke függ össze az új államtitkár működésével, mindannyian megnyugvással tekinthetjük ezen minden ízében gyakorlati férfit új hivatalában.

Miklós Ödön a Borsodmegyében nagy idők óta előkelő szerepet játszó Miklósvári Miklós-család sarja; 1857-ben született Finkán. Nagypapa a szabadságharcz idejében híres borsodi alispán; atyja, Miklós Gyula, az edelényi kerületnek több ízben országgyűlési képviselője, ez időszert borászati országos kormánybiztos. Nemesek maga Miklós Ödön, hanem két testvére is ismert nevű férfiak: ifj. Miklós Gyula országgyűlési képviselő, és Miklós Aladár huszártiszt, a berlini verseny-lovaglás egyik hőse, a ki ezzel a tettevel újabb dícsőséget szerzett a magyar huszár névnek.

Miklós Ödön középiskolai tanulmányait Miskolcon, majd Budapesten és Bécsben végezte, mindenütt kitüntetéssel. Középiskolai tanulmányai után a budapesti József-műegyetem hallgatója lett és kiváló sikerrel végezte technikai tanulmányait, s e pályája folyamán többféle kitüntetésben részesült. Tanulótársai segélyegyletük, takarékegyletük és báljuknak ismételteln elnökévé választották, s így már mint tanuló is szereplni kezdett.

Műegyetemi tanulmányai végzése után 1878-ban előljárói fölhívták rá Trefort Ágost akkori kultuszminiszter figyelmét, a ki aztán a kiváló tehetségű fiatal embert kiküldte Párisba az ez évi francia világkiállítás tanulmányozására. Ezt megelőzőleg már több ízben fordult meg külföldön,

béjárva Német- és Franciaország, Belgium és Holland mindazon vidékeit, a melyek gazdasági szempontból figyelemre méltót nyújtanak. Újabb külföldi útja három hónapig tartott s e három hónapot jobbadán Angliában és ismét Franciaországban töltötte. Az ottani gazdasági élet beható tanulmányozása nem csekély mértékben fejlesztette ismeretkörét. Alig, hogy visszakerült a külföldről, s fényes sikerrel megszerezte a mérnöki oklevelet, a csak épen pályavégzett, alig 22 éves ifjút újabb kitüntetés érte: előbbi tanulmányútjának sikere után a kormány kiküldte az Egyesült-Államokba, hogy tanulmányozza az amerikai gabona-elevátorok intézményét.

Koller utodai fényképe után.
MIKLÓS ÖDÖN.

Ez az útja, valamint az ezzel kapcsolatos újabb franciaországi és angolországi időzése (a londoni gazdasági kiállításon mint meghívott szakelőadó is szerepelt) természetesen még nagyobb mértékben gyarapították közgazdasági szakképzettségét. Megfordult ezenkívül még Belgiumban és Svájcban is. Utazásai és hosszabb külföldi tartózkodása közben teljesen el-sajátította a német, francia, de különösen az angol nyelvet.

Amerikai tanulmányainak idehaza nem sokára nagy hasznát láttuk 1880-ban, midőn a budapest—zimonyi vasut előmunkálataiban mint állami alkalmazott vett részt, Budapest főváros tanácsa pedig meghívta Miklóst a ma fennálló gabona-elevátor építéséhez műszaki felügyelőül. Ez intézmény létesítése körül szerzett érdemeit a legjobban illusztrálja az a rohamos emelkedés, melyben e munkálat révén részesült; az az elismerés, melyet úgy a főváros, mint a szakférfiak részéről kapott, s végül az az újabb megbízás, mely rá, a szolgálati viszonyon kívül álló férfúra ruházta a nagy költséggel épült illói-úti közpórház szakszerű fölülvizsgálata. Az elevátor építésének befejezése után, 1884-ben, kiváló érdemeinek elismerésül ő felsége a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

Kevéssel azután ugyancsak Miklós volt az, a ki Lukács Béla jelenlegi kereskedelem-ügyi miniszterrel és Széll Kálmánnal azt a bankszervezetet kezdeményezte, mely a fővárostól az elevátor bérbe vette s így a közraktárak jelen kezelésének eszméje is tőle származik. 1884-ben a világhírű amerikai Fairbank-czég magyarországi vállalatának igazgatója és társtulajdonosa lett s neki köszönhető, hogy ez a mérleg- és gépgyártárság annyira virágzó, közhasznú vállalatná nőtte ki magát. 1885-ben Miklóst bízták meg az országos kiállítás nemzetközi osztályának szervezésével s ez osztály magyar és német nyelvű katalógusának szerkesztésével. Ugyanakkor előadója volt az országos jury-tanácsnak és alelnöke a nemzetközi osztálynak. Nem kevésbé tevékeny részt vett később a bécsi gazdasági kiállítás rendezésében is.

E sokoldalú munkásság mellett mindig akadt ideje, hogy kellő figyelemmel kísérje gazdasági mozgalmait, a melyekben aztán